СВОБОДА — SVOBODA

УКРАЇНСЬКИЙ ДНЕВНИК — UKRAINIAN DAILY

УРЯДОВИЙ ОРГАН ЗАПОМОГОВОЇ ОРГАНІЗАЦІЇ УКРАЇНСЬКИЙ НАРОДНИЙ СОЮЗ В ЗЛУЧЕНИХ ДЕРЖАВАХ АМЕРИКИ. — OFFICIAL ORGAN OF THE UKRAINIAN NATIONAL ASSOCIATION, Inc.

ТРИ ЦЕНТИ — РІК XXXI. — Число 15. — Джерзи Сити, Н. Дж., четвер, 18. січня, 1923. — VOL. XXXI. — No. 15. — Jersey City, N. J., Thursday, January 18, 1923. — THREE CENTS

ВЖЕ СКОРО КІНЧИТЬСЯ ЗБІРКА НА ФОНД НЕГАЙНОЇ ДОПОМОГИ РІДНОМУ КРАЄВИ!

Українські громади: Подбайте в найблизших днях, щоби кожда з Ваших громад була достойно заступлена у загальній збірці на Фонд Негайної Допомоги!

НАПАД ФАРМЕРІВ НА ЗЕЛІЗНИЧИХ СТРАЙКАРІВ

ЛИТЕЛ РАК, Аркензо, 16. січня. — Межи страйкуючими зелізничими робітниками зелізниці Норт Аркензо та доокуличними фармерами прийшло до справдішної війни.

Вчора фармері напали на зелізничих робітників, вибили двох з них батогами, повісили одного на мості, а 200 прогнали з міста. Ситуація в місті така поважна, що в обох палатах стейтової легіслятури внесено резолюції завзиваючі губернатора стейту проголосити вимковий стан.

В заворушенях взяло участь коло тисячки фармерів, які від самого початку страйку терпіли через неправильний зелізничий рух.

АМЕРИКАНСЬКИЙ УРЯД ВІДРІКАЄТЬСЯ БОЙДЕНА

ВАШІНГТОН, 16. січня. — Американський департамент стейту (міністерство заграничних справ) видав заяву, що він не відповідае за плян Бойдена, неофіціяльного американського наглядника, щодо полагодження питания воєнних відшкодовань, які він мав предложити аліянтській репараційній комісії.

Рівночасно уряд вислав до Бойдена телеграму з домаганнєм предложення вияснення свого кроку. В своїй відповіди на се домагане Бойден заявив, що ще в місяцю падолисті вислав був він свій проект до департаменту стейту, а не діставши на нього відповіди, думав, що проект був принятий.

ПРОТЕСТ ПРОТИ ПОТАЙНОСТИ ДОВЖНИХ ПЕРЕГОВОРІВ

ВАШІНГТОН, 16. січня. — Тенеський сенатор Меккелар підняв в сенаті урочистий протест проти переговорів про сплату англійських воєнних довгів, що тепер ведуться на вашінгтонській конференції довжних комісій Англії та Злучених Держав.

Сенатор підозріває, що потайність може мати ціль дозволити Англії установити занадто низьку процентову стопу.

ДЕБАТА НАД ПОМОЧЮ ФАРМЕРАМ

ВАШІНГТОН, 16. січня. — Як видно з короткої дебати над законопроектом Кепера про допомогу фармерам через дальше задержанне Воєнної Фінансової Комісії, сей проект буде приняний більшостю, хоча опозиція сумнівається в його корисність.

ПРОЦЕС ПРОТИ КУ-КЛАКС-КЛЕНА

БЕСТРОП, Луизіяна, 16. січня. — Державна прокураторія завізвала нині яко свідка Е. Н. Грея, про якого ходять чутки, що він був одним з членів Ку-Клакс-Клена, котрі брали участь в убийстві Ричардса та Деніела.

Свідок зізнав, що він належить до потайної організації, але не брав участи в подіях з дня 24. серпня. Після його слів, він мав тоді бути в гостині в своїх знакомих.

Після нього прокураторія має покликати ще трох свідків, що теж мали брати участь в убийстві.

ПРОЦЕС ЗА ГЕРИНСЬКУ МАСАКРУ СКЕБІВ

МАРІОН, Илинойс, 16. січня. — Адвокати пошкодованих та державна прокураторія уже покінчили свої кінцеві промови до лави присяжних суддів.

Оборонці обжалованих перед приступленнєм до своїх промов запропонували, щоби справу одного з обжалованих віддати лаві присяжних суддів до порішення сейчас, навіть перед промовою оборони, однак противна сторона на се не згодилася.

На сім росправу перервано до слідуючого дня, коли вона почнеться промовами адвокатів оборони.

ЗАКОНОДАТНІ КРОКИ ПРОТИ КУ-КЛАКС-КЛЕНА

ОЛБАНІ, Ню Йорк, 16. січня. — Демократичний сенатор з Бруклина, Гейстинґс, вніс в стейтовій леґіслятурі проект закона, після котрого потайна організація Ку-Клакс-Клен малаби виявити урядови своїх членів.

БОСТОН, Месечузетс, 16. січня. — Стейтова палата послів приняла нині одноголосно резолюцію, признаючу Ку-Клакс-Клен небезпечним для „американських прав".

СПРИНГФИЛД, Илинойс, 16. січня. — Межи першими точками нарад низчої палати стейтової леґіслятури є проект закона проти Ку-Клакс-Клена.

ОСТИН, Тексас, 16. січня. — Стейтовий сенат приняв нині резолюцію, в котрій висказується глибоке признанне для діяльности луизіянського ґубернатора за здушеннєм потайної орґанізації Ку-Клакс-Клена.

„ПРОГИБІЦІЙНИЙ ЗАКОН НЕМОЖЛИВИЙ ДО ВИКОНАННЯ"

ВАШІНГТОН, 16. січня. — Нюйорський конгресмен Борк Кокрен закликав палату послів в довшій промові покінчити з прогибіційним законом, бо такого закона неможна перести в життя.

Він називав прихильників прогибіції збожеволілими фанатиками.

Товариство проти Прогибіції в своїй заяві з приводу 3-літної річниці прогибіційного закона заявляє, що американський народ незначною більшостю стоїть проти прогибіції.

З КОНФЕРЕНЦІЇ ЗА СПЛАТУ АНГЛІЙСЬКИХ ДОВГІВ АМЕРИЦІ

ВАШІНГТОН, 75. січня. — В роботі конференції представників Англії та Америки в справі сплати воєнних довгів наступила деяка перерва, бо на конференції виринули такі пляни, для яких англійські представники не мали повновластий. Вони мусіли телеґрафувати до Англії по припоручення. Доперва про їх приході будуть вони могли наново явитися на конференцію.

НА СЛІДАХ РАБІВНИКІВ МЕННИЦІ

Федеральна поліція хвалиться, що вона вже впала на слід бандитів, що кілька тижнів тому обрабували федеральну менницю в Денвер, Колорадо, на 200,000 долярів.

Указом для власти послужив труп вбитого провідника банди, котрого найдено замерзлого на сидженю автомобіля в однім приватнім гаражу в Денвері. Сейчас після рабунку донесено, що провідник банди був тяжко ранений, і правдоподібно помре з ран і в той спосіб дасть поліції бажану нитку по котрій вона вже дійде клубку. Через цілий майже місяць, — рабунку доконано ще 18. грудня м. р., — сподівання поліції не сповнялися. Аж в понеділок один полісмен відкрив трупа. В якийсь час пізнійше начальник денверської поліції роспізнав його яко Джана Словна, родом з Кеспера, Вайоминґ. Тепер поліція знов хвалиться, що вона вже відкрие злочинців.

НЕ ОСНУВАВ КОРОЛІВСТВА МИМО НАЙЛІПШОЇ ВОЛІ

Два роки тому виїхав зі Сан Франциско, Каліфорнія, якийсь Казинс, обіцявши собі твердо відкрити на Тихому Океані незамешкалий остров та заложити там королівство, яке не знало би тяжких обмежень цивілізованого світа, головно такого як закон Волстеда.

По довгих шуканнях він вернув до Сан Франциско, і застав тут величезну масу листів від Американців, готових служити в його королівстві. Найбільшу частину охочих підданих звабили виглади дозволу вживання алькоголічних напитків. Значить, будуче королівство мало вже і короля і підданих. Всеж таки королівства оснувати не вдало, бо Казинсови не вдалося найти свобідного, безлюдного острова.

ЖІНКА ДОЗВОЛИЛА КУРИТИ

Одинока жінка в месечузетській стейтовій леґіслятурі пані Сузана В. Фицджерал була вибрана до комітету так званого леґіслятивного комітету для справ столиці. В сім комітеті, як зрештою в кождім комітеті леґіслятури, був звичай, що члени курили після вподобання, в противенстві до засідань повної палати, де куренне недозволене. Коли тепер жінка стала членом комітету, всі ждали, що вона скаже на куренне, на яке, після американского товариського звичаю, дає двозвіл жінка. Пані Фицджералд заявила що вона не має ніякого закиду проти старого звичаю комітетів, і члени комітету сейчас собі позакурювали, що хто хотів: люльки, циґара й циґаретки.

ІНДІЙСЬКИЙ ВОЖД В АРЕШТІ

В нюйорськім арешті находиться тепер вожд червоношкірих Індіян Червоне Крило, котрий, як його арештувала поліція на приказ його жени, котра не хоче з ним жити, а котру він мимо сього переслідує, заявив: „Стріляй до мене, а будеш мати честь, що вбив одинокого чистокрового Індіянина в нюйорськім стейті". Полісмен зрікся чести, а відвів Червоне Крило до арешту.

КОНФЕРЕНЦІЯ ПЕРЕВОЗОВИХ ПІДПРИЄМСТВ

Перевозові корабельні спілки відбули в Атлентик Сити, Ню Джерзі, конференцію в цілі установлення одностайних рат за перевіз людий морем та запобіження війні межи підприємствами.

ХЛОПЧИНА ВБИЙНИКОМ БАТЬКА

Стейтова поліція в Мантако, Канзас, арештувала 14-літного Артура Робинса, котрий вбив в сварці свого батька, 56-літного Гойрема Робинса, почтаря з Норт Бренч.

Хлопчина признався до вини, а на оправдание своє каже, що він охороняв свою матір перед напастю батька.

БОЛЬШЕВИКИ СУДЯТЬ КОМІСАРІВ

В київських совєтських газетах знаходимо слідуючі відомости про життє в Києві:

Справа про розтрату й дискредитованне совітської влади. На 27 падолиста 1922, в трибуналі призначена справа 17 служачих полудново - західної зелізниці, які обвинувачуються в розтраті урядових гроший, підлогах і дискредитованню совєтської влади.

БОРОТЬБА З НЕГРАМОТНІСТЮ У КРАЮ

Товариство „Просвіта" й Українське Педаґоґічне Товариство у Львові видали поклик до цілого українського народу в справі боротьби проти неграмотности. Сі товариства візвали наш нарід до походу, який має вивести його „з неволі темноти — до сонця свободи". До сього поклику приєднався ще Народній Комітет як начальна управа української народньої трудової партії і видав наказ усім повітовим орґанізаціям, орґанізатором і мужам довіря, щоб поклик культурно-освітних інституцій найшов повну піддержку членів трудової партії. В поклику, що його видав у тій справі Народній Комітет, читаємо між иншим: „Сьогорічну діяльність на культурно-освітнім полі треба вести безумовно під кличем нищення аж до коріння, безпощадного, безмилосердного нищення неграмотности серед нашого народу. Наша неграмотність — се страшна колода на дорозі до правдивого поступу, велика перепона в боротьбі за належні нам права, причина неповного розуміння українським загалом усіх культурних завдань громадянства".

ВІЙНА З МЕНЬШЕВИКАМИ НА УКРАЇНІ

Бюлетень організації РСДРП, що виходить нелеґально в Одесі, повідомляє, що в Харкові державне політичне управління оголосило справжню війну меньшевикам перед виборами до совіті. Було переведено більш як 250 трусів й 130 арештів. Арештовувано за належність до партії осіб, які кілька літ тому назад ще в університеті вказували на своє співчуття меньшевикам. Замісць нерозшуканих с.-д. брали заложниками їх жінок й дітий. Арештовані засуджені на три роки адміністративного зіслання, яке згідно здекретом українського совнаркому в наслідок випадків побігів змінена трьохрічною тюрмою. В звязку з масовими арештами, що переводяться в Харкові, державне політичне управління зайняло під тюрми ще два доми в центрі міста; всі дванайцять тюрем у Харкові переповнені арештованими.

Українське державне політичне управління почало реґістрацію всіх меньшевиків на Україні. Реґістрація поясниється бажанням мати завжди під рукою список небезпечних осіб.

ФРАНЦІЯ ПРОДОВЖАЄ ОКУПАЦІЙНУ ВІЙНУ ПРОТИ НІМЕЧЧИНИ

ПАРИЖ, 16. січня. — Французька армія в Німеччині перейшла вже і невтральну область, яку визначила версайська мирова конференція по правому боці Рену, куди вона заборонила Німеччині посилати правильні війска.

Франція посилає в окуповану область Німеччини щораз то нові війска, які посуваються щораз далі на схід і в деяких місцях віддалені від німецьких війск всього на 8 миль.

25,000 НІМЕЦЬКОГО ВІЙСЬКА БІЛЯ ФРАНЦУСЬКОЇ ОКУПАЦІЙНОЇ ЛІНІЇ

ПАРИЖ, 16. січня. — Головна кватира французької окупаційної армії в Німеччині одержала відомости, що недалеко французької окупації находиться 25,000 німецького війска, яке щораз то більше зближається до французької лінії.

НІМЕЧЧИНА ВИКИДАЄ ВСІХ ФРАНЦУЗІВ ПОЗА СВОЇ ГРАНИЦІ

ЛОНДОН, 16. січня. — Тутешний дневник „Дейлі Експрес" одержав депешу з Берліна, яка повідомляє, що німецьке правительство рішило прогнати з Німеччини всіх Французів, з уваги, що на ділі істнує воєнний стан між Францією і Німеччиною, хотяй війна не ведеться.

НІМЦІ ЗДЕРЛИ ФРАНЦУСЬКИЙ ПРАПОР

БАД-ЕМС, Німеччина, 16. січня. — Нині тут здерли Німці із замку Бадерлей французький прапор.

Місто Бад-Емс є в Надреншині під дотеперішньою американською окупацією.

НІМЕЦЬКІ ВЛАСНИКИ РУРСЬКОГО УГЛЯ ПЕРЕНЕСЛИ СВІЙ ОСІДОК ДО ГАМБУРГА

ГАМБУРҐ, Німеччина, 16. січня. — Німецький углевий синдикат оголосив отсю заяву з приводу уступлення з Ессен.

Якби німецькі власники копалень угля були оставили Французам і Бельгійцям свобідну руку в долині Рур, то се убило би німецький промисл, бо сі наїзники контролювали би всю продукцію угля.

Далі синдикат заявляє, що він держиться кріпко і вся продукція угля відбувається під його контролею і так буде і надалі, якщо Французи не вжиють насилля.

Синдикат постановив перенестись до Гамбурга і сейчас се виконав.

КРЕДИТ НА КУПНО УГЛЯ В АНГЛІЇ

ЛОНДОН, 16. січня. — Тутешні англійські банки дали німецькому промисловцеви Гуґови Стіннесови кредит на десять міліонів долярів на закупно угля в Англії.

АЛІЯНТИ ЩЕ СУДЯТЬ НІМЕЧЧИНУ ЗА НЕДОСТАВУ

ПАРИЖ, 16. січня. — Аліянтська комісія „воєнних відшкодовань" ще нині радила і ухвалила, що Німеччина нароком не доставила Франції угля і худоби, всупереч постановам версайського мирового договору.

ФРАНЦІЯ ДАЄ НАПАДЕНІЙ НАДРЕНЩИНІ... САМОСТІЙНІСТЬ

ПАРИЖ, 16. січня. — Франція веде аґітацію за відлученнем Надреншини від Німеччини і за створеннем надренської републики.

Сю аґітацію веде вона для застрашення Німців, аби скорше згодились на французькі домагання.

ІТАЛІЯ ХОЧЕ ПОГОДИТИ ФРАНЦІЮ З НІМЕЧЧИНОЮ

ЛОНДОН, 16. січня. — Тутешні часописі подають відомість з Риму, столиці Італії, про те, що італійське правительство повідомило Францію, що воно готове посередничити для погодження Франції з Німеччиною.

В сьому проекті, як кажуть, Італія є за тим, щоби Франція мала економічну контролю над долиною Рур і заключила з Німеччиною торговельний союз.

Притім Італія застерігається, аби тайний союз не був звернений проти Великої Британії.

В Римі заявляють, що Італія ніколи не мала наміру висилати свого війска до Німеччини, та що через французький наїзд вона потерпіла, бо не може одержати угля.

АНГЛІЙЦІ НЕ ВІРЯТЬ У ЗВІЗДУ ФРАНЦІЇ

ЛОНДОН, 16. січня. — Британці не бачать виглядів для успіхів Франції в боротьбі проти Німеччини. Вони кажуть, що Франція залізла в багно, з якого не може вилізти.

СЕРБІЯ ГОТОВИТЬСЯ ДО ВІЙНИ

БІЛГОРОД, столиця Сербії (Югославії), 10. січня. — Непевне міжнародне положенне спонукало югославянське правительство готовитись до війни.

Сербське правительство зачало приготовання з великим поспіхом. Воно зладило проект закона на примусову військову службу для мущин до 60-ого року життя у випадку війни, а для женщин примусову роботу.

ВИЙШЛА З ДРУКУ ДАВНО ОЧІКУВАНА

НОВА РАХУНКОВА КНИЖОЧКА

з інформаціями в українській мові з додатком других цікавих відомостий

ЦІНА 50 ЦЕНТІВ.

Замовлення посилайте разом з грішми на адресу:

„SVOBODA", 83 GRAND STREET, JERSEY CITY, N. J.

"SVOBODA" (LIBERTY)
FOUNDED 1893.
Ukrainian newspaper published daily except Sundays and holidays, at 83 Grand Street, Jersey City, N. J.
Owned by the Ukrainian National Association, Inc.

Edited by Editorial Committee.

Entered as Second Class Mail Matter at the Post Office of Jersey City, N. J. on March 30, 1911, under the Act of March 3, 1879.
Acceptance for mailing at special rate of postage provided for in Section 1103 of the Act of October 3, 1917, authorized July 31, 1918.

SUBSCRIPTION RATES:		ПЕРЕДПЛАТА.	
Three cents the copy.		Поодиноке число три центи.	
One year	$ 7.00	На рік	$ 7.00
Six months	$ 3.75	На пів року	$ 3.75
Three months	$ 2.00	На три місяці	$ 2.00
Foreign and Jersey City Rates.		В Джерзи Сіти і заграницею.	
One year	$10.00	На рік	$10.00
Six months	$ 5.00	На пів року	$ 5.00
Three months	$ 2.75	На три місяці	$ 2.75

За кожду зміну адреси платиться 10 центів.

Телефон „Свободи": 498 Montgomery. Тел. У. Н. Союза: 1888 Montgomery.

За зворот рукописів редакція не відповідає.

З Канади належить висилати гроші лише на т. зв. Foreign Money Order.

Адреса: "SVOBODA", 83 GRAND STREET, JERSEY CITY, N. J.

ОСУДЖЕНИЙ ЗАКОН.

В нюйорській стейтовій леґіслятурі внесла парляментарна більшість резолюцію, в якій проситься американський конгрес о зміненне прогибіційного закона так, щоби дозволено вживати леґких трунків.

Резолюція має в собі коротко зібрані арґументи проти закона Волстеда:

Закидає резолюція, що закон не опирається на волі народа. Резолюція говорить про населення стейту Ню Йорку, але се певно відноситься в однаковій мірі до населення кождого стейту.

Закидає далі резолюція, що прогибіційний закон довів до загального ломання прогибіційного закона. З сього виводиться погорда до всякого закона, загальне безправство.

Ломанне закона потягає перекупство урядників, деморалізацію всего урядничого апарату. Величезна маса урядників є нині співвиними безправної торговлі алькоголічними напитками.

На жаль, резолюція не згадала хто знає чи найважнійшого арґументу проти безоглядної прогибіції, заведеної законом Волстеда.

Не згадує вона тих жертв, які прогибіція за короткий час свого існування за собою потягнула: тих тисячів отроєнь, осліплень, смертий, які нотує преса краю кождого просто дня, і те повільне троєнне не тисячів, а міліонів людських орґанізмів лютими, невміло очищеними трунками.

Не згадала також резолюція таких випадків, як сей який принесли часописи того самого дня, котрого сповістили про резолюцію: про заставлюванне дітий стеречи машину до варення алькоголю. Тяжкі наслідки потягали за собою салуни, коршми, але такої деморалізації дітий навіть вони за собою не потягали.

Такі факти, і такі резолюції вказують, що терпеливість американського народа супроти загорілців, які хотіли одним почерком пера відучити ціле людство від звички пити, починається вже вичерпувати, і що народ Злучених Держав скоро вимете сих фальшивих пророків, що своєю загонистостю довели тисячі людий до тяжких клопотів.

ВІЧНИЙ ІДЕАЛ.

Варшавська польська ґазета „Тиґоднік ілюстровани" (з дня 2. грудня, 1922, ч. 49), орґан польської націоналістичної інтеліґенції, містить передовицю Зиґм. Дембіцького під написом: „Народини ідеалу".

„Нарід не може розвиватися і жити без великих провідних ідей. На горизонтах свого істновання мусить він мати ясно горіючі світла, до котрих змагає навіть в найхмарнійшу дієву ніч — з вірою, що осягне мету, — з надією, що осягненне дієї мети є — все близше.

„Таким світлом в добі нашої неволі була ідея незалежности. Присвічувала вона поколінням і покоління боролись за її здійсненне. Колиб ми не мали тої ідеї, колиб у Польщі коли-небудь справді погодилися з долею, були-б ми від давна викрислені із спису живих народів так — як понад сто літ були ми викреслені зі спису европейських держав. Але „угода" з обсадниками (заборцями) мимотого ,що кілька разів кидали її гасла люди малих сердець, не найшла ніколи і ніде відгомону, в душі народу. Протест тої душі не припиниться ані на хвилю..."

Але польська публіцистика є тої думки, що ідеал незалежности і мета до нього належить тільки до змагань польської нації...

НАРАДА МУЖІВ ДОВІРЯ ТРУДОВОЇ ПАРТІЇ У ЛЬВОВІ.

Львівська „Свобода" у виданню з 28. грудня, 1922, повідомляє:

На днях відбулись наради мужів довіря Української Народньої Трудової (народно-демократичної) Партії. Заступлені були отсі повіти. згл. судові округи: Дрогобич, Стрий, Калуш, Войнилів, Станиславів, Снятин, Коломия, Рогатин, Надвірна, Рудки, Комарно, Тернопіль, Збараж, Любачів, Броди, Богородчани, Яворів, Золочів, Бережани, Львів і Перемишль.

Після основного реферату про політичне положенне обговорено всі справи, звязані з виборами і бранкою.

Всі представники провінції однозгідно підчеркували прекрасну поставу народніх мас, а за слабу активність сільської інтеліґенції: священства і учительства. Є повіти, в яких не має ні одного активного учителя ні священика. Тому вирішено звернутися до сільської інтеліґенції з зазивом вийти у власному її інтересі зі стану пасивности.

Як найострійше осуджено калюмніяторські спроби з боку непочитальних типів на поодиноких наших діячів. З пошестю очорнювання рішено розпочати безпощадну боротьбу.

Окрему увагу присвячено на нараді справі преси, яка потребує як найбільш видатної помочі з боку зорґанізованого громадянства. Про це мають подбати повітові орґанізації партії, про це повинні тямити й поодинокі члени трудової партії.

Крім сього обговорено справу Народнього Зїзду.

ВИСЛІД БРАНКИ.

Скінчення військової бранки у Східній Галичині. — Як пройшла бранка. — „Руські пісоньки" і польський терор. — Хто фактично має владу в краю?

(Від спеціяльного кореспондента „Свободи").

Чергова спроба польської влади примусово затягнути Східну Галичину в рамці польської держави скінчилась таким самим фіяском, як і всі попередні. Галицьке українське село знов рясно умилося слізьми й запеклося кровю, але польська справа в Галичині на тім не виграла, а тільки програла.

Про початок військової бранки ми вже писали. Як нині виявляється, той початок дійсно був сумний і малообіцяючий для польської влади. **Добровільно не зголосився до попередньої реґістрації ні один з українських призивних.** Зате дуже багато українських призивних скористалося тим вступним терміном, щоб пошукати для себе певного захисту від рук польських гицлів.

Настали дні 11.—23. грудня, в яких фактично переведено бранку. Польська преса дуже оптимістично писала про те, як бранка відбувається. „Через наше місто, — писала львівська „Газета Поранна", — від кількох днів проходять гуртки поборових з околичних сел і жваво співають польських та українських пісеньок... Новозатягнені без ріжниці визнання охоче стають до побору, а навіть уважають для себе за ганьбу, коли хто з них не зістане принятий до служби, бо на селі парубок, не взятий до війська, тратить на повазі своїх ровесників, а що найважнійше — на повазі дівчат".

На той самий голос тягнув і „Курєр Львовскі". — „Побір військовий пройшов з належним спокоєм. Рекрути, які надходили зі своїми гарними пісоньками на устах, будуть напевне знаменитими жовнірами, а старше селянство, виховане в культі лицарства, привітало бранку, як щось самозрозуміле (!). Ясна річ, що Петрушевичівська преса аґітує проти бранки, але **ті місця виходять, яко білі плями"**...

„Петрушевичівська преса" — це львівська українська „Свобода". Ляцькі підбріхувачі очевидно вважають білі плями на її шпальтах також за річ самозрозумілу й навіть тішаться тим, що „Свободі" не давано змоги „аґітувати" проти бранки. Але мимо тих білих плям „Петрушевичівська преса" все-таки принесла досить матеріялу, щоб світ бачив і знав, як у дійсности пройшла бранка.

Отже насамперед довідуємось, як призивні „без ріжниці визнання охоче ставали до побору". У Немилові, пов. Радехів, військо і поліція **ловили призивних,** але **на 29 призивних зловили лише 3,** з яких двох асентеровано, а одного пущено до дому. У селі Буянові, на Журавенщині, парубки не поставились в означенім речинці до бранки. У селі Дроговичі (Бібреччина) **поліція не застала ані одного призивного вдома.** У Комарні жандармерія робила обламу на призивних, а **не знайшовши нікого,** арештувала родичів новобранців.

Це — не поодинокі, виїмкові випадки, а **загальне явище.** Таке діялось не лише в тім чи иншім селі, а по цілій Східній Галичині. З Тернопільщини, Рогатинщини, Товмаччини, Старосамбірщини, Козівщини, Чортківщини, Бережанщини, Коломийщини — словом, з цілого краю маємо відомости такого самого характеру. Там на 24 покликаних зловили вночі пятьох, тут на 16 покликаних зловили трьох, ще в однім місці жандарми зі злости побили, а то й поарештували родичів покликаних... Скрізь доводилось уживати найбрутальнійших засобів терору, щоб затягнути бодай яку двадцяту частину покликаних. Але й це не дуже помогло.

На цілу Сх. Галичину польській владі ціною напруження цілого свого терористичного апарату пощастило затягнути до війська ледве яких кілька соток українських парубків. Але навіть з цього мізерного лову ляцькі гицлі не посміли зробити повного вжитку, бо цим асентированим одиницям записувано в папери „охотнік" (на випадок міжнародного протесту) й нікого з них не заприсягнено... Зате по тюрмах знову повно української, переважно селянської молоді, а тисячі українських парубків, які перед бранкою покинули рідну хату, перейшли на нелеґальне життя.

Треба мати велику фантазію чи безсоромність, щоб при таких обставинах говорити про „охоче ставлення до побору", про „гарні пісоньки на устах" і про „привітанне бранки" з боку старщого селянства. Такими безсоромними фантазіями не дасть себе одурити навіть польське суспільство, яке добре знає відносини у Сх. Галичині, а не те що суспільність українська, яка однодушно й засадничо осуджувала бранку.

Варта особливої уваги хитромудра спроба ляцької преси заграти на струні парубоцької амбіції. Що парубок, не взятий до війська, тратить **на повазі у дівчат** — це справедливо, але не в сучасній Галичині. Моральні поняття серед галицько-української суспільности, особливо серед жіноцтва, в останнім часі значно змінилися. На повазі у дівчат тратить нині не той, хто не зістав принятий до ворожого польського війська, а той, хто охотою пішов до того війська чи той, хто ще не сидів у тюрмі за національну справу. Нам дійсно відомі випадки, коли дівчата відмовлялись бавитися з такими хлопцями, що ще не сиділи в тюрмі. „Що ти за оден? До боротьби тебе не докличеться, а до забави квапишся? Геть з очей, страхопуде!"...

Другу хитромудру, але так саме невдалу спробу заграти вже не на амбіції, а на низьких інстинктах наших парубків зробила польська поліція. Побачивши, що бранка фактично нічого не дала, ляцька поліція задумала відогратись на чімсь иншім і зробила спробу аранжувати **жидівські погроми** руками затягнених українських новобранців. Думалося цим способом принаймні скомпромітувати галицько-український нарід, виставити його перед світом в образі звіря й душогуба, а дякуючи цьому добитись признання, що тільки „високо-культурна Польща" є в стані тримати цього „звіря й душогуба" в твердих руках.

Цей плян також ганебно провалився. Що правда, поліція підпоїла кількох наших новобранців, і ті наробили трохи бешкету в Мостисках, Бродах і Раві Руській, побивши там кількох Жидів. Можливо, що ляцька преса постарається роздмухати ці дрібненькі події, але великого успіху вона тут не мати-ме, бо вправді і „події" вийшли занадто дрібні, і вина за них падає більше на польську владу, ніж на затурканих і тероризованих новобранців. Як вони могли впитися, коли продаж алкоголю був гостро заборонений на цілий час бранки? Як могло дійти до бешкетів, коли на сторожі публичного ладу й безпеченства стояла така „висококультурна" поліція, як польська? Тут кождий зрозуміє, на чиїй стороні був гріх.

А остаточно військова бранка знов показала, кому фактично належить влада у Сх. Галичині: „леґальному" польському урядови чи „нелеґальному" урядови українському. Польський уряд зарядив бранку, але спромігся тільки на облави, карні експедиції, напади на мирні села й хати, грошеві кари та арештування. **Бранки він не перевів,** бо та жменька новобранців, яку він дістав до своїх рук, не варта була ані тих зусиль, ані прикростий. Натомісць „нелеґальний" український уряд зарядив абстиненцію, утриманне від бранки. І хоч українська людність заплатила за виконанне цього приказу тяжкими жертвами, а проте вона його виконала. **Людність до бранки не пішла.**

Що це показує? Що **польської влади слухається у Східній Галичині поліція, жандармерія й військо, а української влади слухається нарід.** Ми це знали й досі, й коли-б це залежало від української влади, то вона-б, розуміється, не поставила край на таку тяжку пробу, аби в тім зайвий раз переконатися. Але ту пробу хотіла ще раз перевести ворожа влада. Нині вона її перевела й має висновок ясно, як на долоні.

Чи послужить це їй наукою на будучність?

Берлін, 1. січня.

Радянин.

ФОНД ІНВАЛІДІВ.

(Через „Свободу").

С. Лисобій з So. Norwalk, Conn. прислав $2.00

Попередно оголошено $56.25

ДОСІ ЗІБРАНО $58.25

ФОНД ГОЛОДУЮЧИХ

(Через „Свободу")

С. Лисобій з So. Norwalk, Conn. прислав $3.00

Попередно оголошено $41.45

ДОСІ ЗІБРАНО $44.45

З ПІДКАРПАТСЬКОЇ РУСИ.

(Спеціяльна кореспонденція „Свободи").

Відгомін української боротьби в Галичині в руській пресі.

Боротьба українського населення в Сх. Галичині з польським окупантом знаходить голосний, живий відгомін в тутешній народницькій пресі. Так „Свобода", „Руська Нива" і „Вперед" в кождім числі подають своїм читачам бодай коротку звістку про польські насильства та про акти української відплати.

Кацапський орган „Русская Земля" від часу недавного побуту її редактора, ославленого Ґаґатка в Галичині, також присвячує богато уваги боротьбі в Галичині, але подає ще за боротьбу „русскаго" народа против Поляків, а всі випадки хрунівства звалює на Українців. Прим. подаючи вислід польських виборів каже, що „рускій народ" здержався від участи в польських виборах, а Українці — мовляв — вибрали 4 послів, що назвали себе „хліборобами". — За „Русскою Землею" потягає в тім самім тоні її підголосок — мадярофільский „Карпаторусскій Вѣстник".

Замітний є голос „Свободи" з приводу недавного славного шпіонського процесу в Берні. Констатує, що **головний осередок шпіонської** орґанізації на польськім боці (проти Чехословаччини!) був **Жеґестів — одночасно осередок, лемківської кацапської орґанізації.** Шпіонський процес віякрив, що нитки вели — до Польщі і Мадярщини.

Сконстатувавши це — що Поляки є ворогами Чехословацкої републики. „Свобода" пише: „Для нас — Русинів — Поляки є ще більшими ворогами, бо вони кроваво мучать наших братів по тій стороні Карпат, бо їх розстрілюють, убивають, їм землю забирають. Для нас вони є ще більшими ворогами, бо в наслідок їх політики, головно праці „вшехполяків", серед Русинів знайшлися платні зрадники, котрі перекочували сюди до нас і тут в угоду Полякам доносять на Галичан, нарочно фалшиво інформують читачів „Руської Землі" про інтерновані військові частини галицької армії. В тій праці, підлій найбільшого в світі провокатора москаля Азева, спомагають їх Мадяре, союзники Поляків, не тільки своєю пресою. — Це нам треба добре памятати!"—

„Великий Ужгород"

Столиця Підкарпацької Руси — Ужгород — як і всі більші й менші міста не Підкарпацькій Руси мають жидівсько-мадярську більшість населення. Не дивно, що до недавна, поки сама держава остро не вмішалася в порядки ужгородського маґістрату, там панував мадярський хаос, нацьований в першій мірі що найменше неприхильністю до всего славянського.

Тепер влада назначила міську раду з більшости Славян та з поступовійших Мадярів і Ужгород поволі приймає вигляд славянського міста.

Але коли прийде до виявлення волі населення при виборах до міської ради — тоді певно знов ужгородське населення покаже своє правдиве обличче. Не диво, що влада хоче всяко тому запобічи. Виринув проект прилучення підужгородських сіл: Радванки й Доманинець, щоби збільшити славянське населення.

Населення цих сіл не радо хоче прилучитися до міста, бо через це треба буде окремі міські податки. Це — звичайно — використовують мадярські аґітатори й ще більше підсичують цю неохоту.

У влади зявився й Д. Камінський та в імени „земледѣлческого союза" запротестував проти прилучення сіл до Ужгороду. Цей протест викликав бурю обурення в чеськім громадянстві.

Сподівалися, що він по злуці з Ґаґатком все таки хоч трохи набереться славянського духа — а тимчасом нагло отцей протест. І чеська преса схарактеризувала ще раз Камінського, що він працює проти держави та що з ім всяка праця є неможлива. —

Камінський — проти духовенства.

Як згадано в попередній дописі про „земледѣлческий союз", духовенство в більшости зачислює себе до цього самого союза — бо він найбільше автохтонський і... мадярський.

На днях вирвався однак Камінському „lapsus", який може отворити очи богато духовникам. А саме якийсь церковний учитель напав чомусь на „попів", які, учителів — як каже автор — „сторицею більше ненавидять як в минувшині".

„Наші духовники — пише автор — про нічо инше не говорять із народом, як про те, як добре учителям, яку превелику платню дістають. — Вони (духовники) не говорять про працю, лиш про те, що пару років пересиділи в дух. семинарії і це вже досить до того, щоби цілий вік безробітно прожити".... Хочеш Русине вінчаритися — плати, вивестися — плати! Похоронити когось? — плати!".... Та чи демократія це, щоби піп, що через цілий тиждень лежить, 2—3 рази таку платню брав як учитель"...

Той статті нічим не ріжниться від наших колишніх радикальних чи соціялістичних видань в Галичині. Але ні радикали ні соціялісти не числили на священство — а Камінський противно, бо от пр. в цьому саму числі, де є ці напади — є аж 4 статі руських священників.

„Свобода" займаючися тою статею пише:

„Лиш низька й порожна або нашому народному цілу ворожа душа позволяє собі так грубо ображати так заслужену часть народної інтеліґенції і здоровий народний напрям оплювати „ярмом Українців" представляти. Хто не хоче приняти на себе ярмо українське, то єт хто не признає закарпатського Русина за брата, з того говорить „furor hungaricus" дика ненависть до нашого народного слова, до нашої народної культури й свободи".

„Життє чи животіння"

Під таким заголовком робить „Руская Земля" підсумки праці „обществ" і приходить до таких сумних висновків, що не від речі буде подати виїмки з цеї статті.

„Слідкуючи за товариським життем — пише якийсь Ольгин — не можна не запримітити дивної нічим неоправданої апатії... У нас в Ужгороді є такі головні товариства „Русское Касино", „Боян", „Гнѣздо", „Общество русских женщин"...

„Русское Касино" від якогось часу охляло: будучи в гарнім матеріяльнім положенні товариство без всяких причин притихло.... Т-во „Боян" музикально-драматичне. Не чуємо, на жаль, ні музики ні співу, не видимо театральних вистав „Боян" тішився відомим іменем — а тепер що? — сон? (Був діріґент „тоже Малорос" — він утік, а „русскіе" не вміють співати — прим. дописувача). — Т-во „Гнѣздо" молоде, і маючи прекрасне приміщення проявляє сяке-таке життя. Там однак трохи за строга партійність або краще сказати занадто строге автохтонство не допускає людей „русских", неавтохтонів... Т-во „Русских женщин" зовсім завмерло — воно на жаль і не животіє"...

Для порівнання вартоби приглянутися, що роблять народницькі товариства. Про театр „Просвіти" під директурою Садовського й не згадувати. Він дав „Сорочинський ярмарок" на днях і на превелике здивування кацапів та автохтонів із „Гнѣзда" мав повніську салю. А от на Миколая випустив „Руський національний хор" із гарним концертом. Він має вже 70 членів, головно з молоди — і всі нові голосяться. Була гарна діточа вистава „Серед цвітів" та „Гостина св. Николая" віддіграна членами самоосвітного кружка учительської семинарії — бездоганно. По цілій країні працюють аматорські кружки при читальнях „Просвіти"

Сумні для кацапів гороскопи — доказ, що природний розвій бере верх і кацапам опадають руки.

„По всеславянськім студенцькім зїзді в Празі.

Днях 16. грудня відбувся всеславянський студенцький зїзд в Празі. На иншім місці „Свобода" певно подасть перебіг нарад та успіхи наші. Я подам лиш розпучливу допись із Праги до „Русскої Землі" з нагоди цього конґресу.

„Такого славянського зїзду ще не бачила Прага. Найперше „русскій народ" був тут розбитий на три части: білорусов, русских і Украінців. Міністер др. Бенеш підчеркнув свій привіт Українцям і Білорусинам заявивши, що після війни треба йти иншими шляхами. Цим він недвозначно дав зрозуміти, що його політика „на стороні русских сепаратистів". ... Колиби встав із мертвих Шафарик, Геляковський, Коллар й почули, що говориться сьогодня на рахунок „русскаго народа" — вони здивувалибися немало. Вся чеська наука, вся ідеольоґія їх днів круто повернули так, що Прага обертається в Відень і Берлін. Тут в ласці саме ті, що вірно служили Німцям і Австрійцям. Українці, що ніколи не являлися на славянських зїздах користуються широкою піддержкою явно і славно".

НА ФОНД РІДНОЇ ШКОЛИ.

(Через „Свободу").

Йосиф Семенків з Baltimore, Md. прислав $5.00

Зложили: Гр. Шулька $3.00; Ігнат Ладна і Йосиф Семенків по $1.00.

Попередно оголошено $207.01

ДОСІ ЗІБРАНО $212.01

УКРАЇНСЬКІ ГРОМАДИ, ЦЕРКВИ, ТОВАРИСТВА І КОМІТЕТИ ТА ВСЕ СВІДОМЕ УКРАЇНСЬКЕ ГРОМАДЯНСТВО!

Фонд Негайної Допомоги вже кінчиться. Доложіть своїх трудів і підопріть громадно ту так важну збірку! Подбайте, щоби в списах жертводавців виднілo Ваше власне імя та імя Вашої громади на відповіднім місці! **Списи жертводавців — це списи українських жовнірів в Америці. Коли Ви ще не вписані до лісти українських жовнірів-борців, так впишіться і то зараз, виповняючи ще сьогодня ту картку та висилаючи її враз грішми на адресу:**

DIPLOMATIC REPRESENTATIVE OF GALICIA,
411 Southern Biulding, Washington, D. C.

П. Т. З отсею карткою посилаю на Ваші руки суму $..................

словами .... долярів, на Фонд **Негайної Допомоги Рідному Краєви.** Гроші ті мають бути ужиті Галицьким Урядом, якого головою є Др. Евген Петрушевич, на боротьбу о визволення Галичини з під ляцького наїзду. Посвідку прошу мені прислати на таку адресу:

....

....

....

ДОПИСИ

ГЕМТРЕМК, МИШ.

Трафила коса на комінь.

По довшій перерві наші „мальчики" тут в Дітройт і Гемтрамк, Миш., почали знова кампанію за долярами для банкротуючих своїх „Єжидневних", які виходять в Ню Йорку.

Вони видумали тепер новий спосіб видурення гроший від укр. робітника. А спосіб сей оттакий:

Як звісно нам, Українцям в Америці, в теперішний час наші браття ведуть боротьбу за визволення Східної Галичини зпід польського ярма. Ведуть її завзято, щоб виборoти волю для всього укр. народу.

Наші „мальчики" беруться на способи і хотять використати той важний час для своїх „Єжедневних" і давай кричати, що се їх товариші з „Радянської України" (котрої нема) ведуть боротьбу і що для тих товаришів потрібно гроша. Вони впевняють, що для тої цілі засновано „революційний фонд" при „Нашій Правді" у Відни. А тому, що вони стратили довіря поміж укр. загалом і не можуть виманити гроша, то давай скликати протестаційні віча під покровом відділів У. Р. Союза. Таке віче скликали на 31. грудня до І. С. С. Галі на 24 вулиці в Дітройт. Позаяк те віче було скликане людьми покрою Твердохліба і на нім мали говорити позамісцеві бесідники, то було інтересно побачити, яких бесідників мають американські твердохліби. Пішов я проте на згадану галю. Приходжу і бачу пару „твердохлібів" і тих нещасних наших „мальчиків". Думаю собі, що то за віче буде, аж дивлюсь, виходить шваґер одного з найголовнійших „Твердохлібів" і пояснює ціль віча, а між иншим говорить таке: „Товариші і Товаришки! З причини, що еще ніхто не вніс протесту проти терору, який відбуваесь тепер в Сх. Галичині над укр. народом, то ми днесь скликали віче, щоби запротестувати перед світом".

Заки опишу дальший хід зборів, хочу спитатися того „бесідника", чи він не бачив своїми очима поклик по всіх укр. часописях, котрий видало „Обеднанне" до всіх Українців в Америці, щоб скликати віча на день 17. грудня м. р. і протестувати перед світом проти страшних подій в Сх. Галичині? Ми знаємо, що свідомі Українці зробили це, що устроювали віча по всіх місцевостях, де лише живуть Українці та що і в нас відбулися такі віча в Дітройт і Гемтрамк. Чомуж ви не прилучилися тоді до спільної акції нашої еміґрації? Я радив би вам сказати поправді, а це то, що ви не скликали того віча в цїли протесту, а лише длятого, щоби виманити від темного робітника того „зеленого", бо свідомий вам не дасть.

По виборі вічевої президії предсідатель покликав того позамісцевого „бесідника". Вийшов на естраду оден із тих дурисвітів, котрі гуртуються при „Єжедневних", той самий, котрий тому пару місяців агітував по вічах, аби галицькі Українці брали участь в польських виборах!

Він сплів більше-менше оттаке:

Робітники і Робітниці! Ми повинні лучитися і всі разом ставати членами Р. П. Америки і в тій Р. П. Америки будем вас вишколювати до боротьби за „Радянську Галичину". Хочу спитатися того дурисвіта, чи він не знає, що укр. робітники разом з укр. інтеліґенцією вже злучилися давно та що помагають з усієї сили галицьким братам в їх боротьбі? Чи не знаєте, що в тій цїли є засноване „Обеднанне", до котрого всі Українці повинні належати і чи не знаєте, що Українці вже приняли податок народний, котрий має бути зужитий для боротьби за визволенне Сх. Галичини зпід польского ярма і Великої України з під московського? Але я знаю, що ви не хочете того знати, бо вам ходить тільки о це, щоби видурити гроший.

Дальше говорив той кандидат до польського сойму про европейську війну і розказував, як то хоробро билася російська армія та що галицькі Українці, будучи в австрійській армії, били своїх братів Москалів і Черкесів. Оттак загнався він до рос. революції, а відтак до того часу, як російська армія ішла на Варшаву, коли то червона армія була вже в Галичині і „хотіла визволити" галицьких селян зпід Польщі. При кінци сеї бесіди він розплакався, що галицькі селяни не були свідомі і не помогли червоній армії. Ой ви, паничу дуже грубо помиляетеся, коли говорите, що селяни були несвідомі. Це власне показує, що були свідомі, бо показали на ділі, що вони нехотять визволитися зпід одного ярма і іти під друге. Вони не дали здуритися вашій червоній армії, бо знали, що як Польща розстрілює укр. молодіж, то так само і червона Москва булаб розстрілювала наших найлучших людий. На це маемо певний доказ, бо видимо, що робиться на Вел. Україні. Галицький селянин є свідомий і недасться здурити кому будь, бо він вірить лише в те, що як сам собі не виборе, то ніхто йому не поможе.

Прикінці той згаданий „бесідник" закінчив оттак: Ми укр. робітники повинні боротися не лише за „Рад. Галичиною" але і за „Рад. Україною" і повинні складати на той „революційний фонд". Тим закінченнем бесідник плюнув собі і своїм товаришам здорово в лице, бо він признав, що потреба революції на тій нещасній померлій „Рад. Україні". Свята правда, що вартоби зробити таке повстанне, щоби винищити аж до споду паршиву владу у Харкові і усі паршиві „порядки".

Таж ви говорили і писали в „Єжидневних" до недавна, що Рад. Украіна істнує та що Раковський і його жидки то правовитий, корінно український уряд. Українські робітники, ті, котрі еще гуртуєтеся при тих дурисвітах, розсудіть самі і скажіть, на чиїм боці правда. Чи ми Українці давно не говорили, що „Рад. України" нема, що це московсько-жидівський „блоф".

Я думаю, що вже крайний час порозумітися і ставати в ряди дійсних борців за Неньку Україну, а тих дурисвітів гоніть від себе на всі вітри так, щоби сліду не було по них. Таксамо як гонять селяни в Галичині зрадників укр. народу, таксамо кличу до вас члени У. Р. Союза: Пора вже пробудитися і взятися до роботи і вигнати „Твердохлібів" зі своїх відділів. Самі приступайте до „Обеднання" і складайте свій податок народний, котрий буде контрольований через всіх Українців і котрий буде зужитий на боротьбу за визволення Сх. Галичини і цілої України.

Т. М., учасник віча.

ЛИТЛ ФОЛС, Н. Й.

Проситься всіх Українців зійтися в **неділю, дня 21-ого сего місяця** на церковну галю сейчас по Службі Божій (година 1-ша). Справа дуже важна, а именно спільна нарада щодо народного податку. Ніхто не сміє від сего відтягатися. Ставмося всі як один.

КОМІТЕТ.

CUNARD

Уповномочена Українським правительством для пасажирів.

25,897 УКРАЇНЦІВ

зможуть приїхати до Америки в слідуючім липни. Кунард Лінія має скоре получення з Україною. Іміґранти маючі шифкарти Кунард Лінії можуть виїзджати сейчас, позаяк кораблі Кунард Лінії відходять з Европи майже що дня. Компанія має свого представителя в Україні, котрий опікуеться пасажирами.

СЯ ОБСЛУГА ДАЄТЬСЯ БЕЗПЛАТНО

Пересилки грошеві висилані через Cunard виплачуються на Україні скоро і безпечно.

За другими інформаціями звертайтесь впрост до Ваших місцевих аґентів

CUNARD LINE
25 Broadway
New York

ЗНАНИЙ УКРАЇНСЬКИЙ ХИРОПРАКТОР

ДР. АНДРЕЙ БОРАК

лічить ріжні задавнені недуги так

МУЩИН ЯК ЖЕНЩИН

не уживаючи медецини.

Ню Йорк офіс: **335 E. 18th Street**
Понеділок, середа, пятниця від 10. рано до 8. веч. В неділі від 10. до 1.

Passaic, N. J. офіс: 52—2nd Street,
Вівторок, четвер, субота, від 2. до 8. вечер.

Bayonne, N. J. офіс: Berghoff Bldg., 22nd St. & Broadway
Вівторок і четвер від 2. до 8. вечер
Субота від 2. до 7. вечер.

МІТИНҐИ ВІДДІЛІВ У.Н.СОЮЗА

ЧЕСТЕР, ПА. Тов. Запорожська Січ, від. 388, повідомляє, що надзвичайний мітинґ відбудеться о 7. годині вечером в суботу, 20. січня в церковній гали під ч. 3010 Вест 3-та ул. На порядку нарад буде справозданне книг, каси і инші справи. Неявившийся член заплатить кару 50 цнт., а урядник 1 дол. — П. Бриґелевич, предс.; С. Мелько, секр.

ПРАВИДЕНС, Р. АЙ. Тов. ім. Тараса Шевченка, від. 73, повідомляє, що мітинг відбудеться о 2. годині попол. в неділю, 21. січня в гали Базара під ч. 150 Вилард Евеню. На порядку нарад суть ще деякі справи до полагодження бувших відділів, котрі злучились. — М. Сьвідер, предс.; Д. Лободяк, секр.

СИМПСОН, ПА. Бр. св. Василія Вел., від. 48, повідомляє, що річний мітинґ відбудеться о 2. годині попол. в неділю, 21. січня в гали Дмитра Єдинака під ч. 18 Рітерґавз. На порядку нарад буде річне справозданне і вибір нових урядників на рік 1923. Таксамо будесь приймати нових членів до У. Н. Сц без вступного. Неявившийся член заплатить кару 1 дол., а урядник 2.00 дол. — Д. Єдинак, предс.; В. Лагода, секр.

НЕСКЕҐОНІНҐ, ПА. Бр. св. Михаїла, від. 231 повідомляє, що надзвичайний мітинґ відбудеться о 1. годині попол. 21. січня в домі А. Гоцка під ч. 221 Рилрод. Проситься членів, аби явились і виповнили свій довг. Неявившийся член заплатить кару 50 цнт., а урядник 1 дол. — А. Гоцко, предс.; Р. Чолій, секр.

ВАНДЕРҐРІФТ, ПА. Бр. св. Ап. Петра і Павла, від. 110 повідомляє, що річний мітинґ відбудеться о 2. годині попол. в неділю, 21. січня в гали Онуфрія Курочки під ч. 1889 Вашинґтон Евеню. На порядку нарад вибір уряду на 1923 рік і другі важні справи до полагодження. — О. Курочка, секр.

НОРТУМБЕРЛЕНД, ПА. Бр. св. Михаїла, від. 357 повідомляє своїх членів, що в неділю, 21. січня 1923 р. відбудеться мітинґ в домі під ч. 724 Дук улиця, точно о 2. годині пополудни. Проситься прибути на означений час, бо єсть важна справа до полагодження. Проситься всіх Українців як з Нортумберленд так із Сонбури прибути на наш мітинґ, хоч не належать до нашого братства, ми запрошуємо всіх без ріжниці, бо справа єсть важна для всіх. — А. Візний, секр.

ГЕЙЗЕЛТОН, ПА. Бр. св. Арх. Михаїла, від. 85 повідомляє своїх місцевих і позамісцевих членів, що річний мітинґ відбудеться 21. січня. На мітинґу контрольна комісія і урядники здадуть справозданне з цілого року і буде вибір нових урядників на біжучий рік. Також будеться принимати нових членів до братства і до У. Н. Союза без вступного. Є важні справи до полагодження, кождий член мусить явитися на мітинґ під карою 50 цнт., а урядник 1 дол. — О. Шараварко, пр.; О. Костюк, секр.; І. Шараварко, кас.

ЙОНҐСТАВН, О. Бр. св. Івана Хрестителя, від. 230 повідомляє, що надзвичайний мітинґ відбудеться о 2. годині попол. в неділю, 21. січня в Литвинській гали під ч. 628 Френклин Евеню. На порядку нарад є дуже важна справа до полагодження і мається добрати уряд на рік 1923. Неявившийся член заплатить кару 1 дол., а урядник 2 дол. — Ю. Присташ, предс.; І. Гармич, секр.

НЮ ЙОРК, Н. Й. Тов. Зоря, від. 69 повідомляє своїх товаришів, що квартальні збори відбудуться 21. січня о годині 2.30 пополудні в У. Н. Домі під ч. 217-219 Іст 6-та ул. Неявившийся товариш заплатить кару після ухвали на річних зборах. Є важні справи до полагодження і буде справозданне за 3 місяці. Проситься довгуючих товаришів вирівнати свої залеглости, бо в противнім разі будуть виключені з товариства і У. Н. Союза. Товариші! Приведіть хоть по одному новому членови, бо тепер єсть добра нагода вступити в члени У. Н. Союза і до Товариства, бо приймається без вступного. — О. Плескун, предс.; Л. Сидорович, секр.

ШИКАҐО, ІЛЛ. Бр. св. Юрія, від. 379 повідомляє, що річний мітинґ відбудеться о годині 7.30 вечером 24. січня в церковній гали під ч. 2238 Вест Райс і Оклей Евеню. На порядку нарад справозданне контрольної комісії і вибір нового уряду на 1923 рік. Неявившийся член заплатить кару 50 ц., а урядник 1 дол. — В. Станкевич, пр.; М. Семків, секр.

О ЦЕ ХОДИТЬ

— Уважай Соню! З нинішними хлопцями треба бути дуже осторожною; покажи котрому з них тільки палець, а він сягає зараз по цілу руку!

— Алеж мамусю, — о це власне ходить.

Дека.

БАЛТІЙСЬКО-АМЕРИКАНСЬКА ЛІНІЯ

9 BROADWAY, NEW YORK, N.Y.

ДО ГАМБУРҐА ДАНЦІҐА І ЛІБАВИ

КАБІНИ ТРЕТОЇ КЛЯСИ З 2, 4, 6 і 8 ЛІЖКАМИ.

Третою клясою з Ню Йорку, Бостону або Філядельфії впрост до Гамбурґа $103.50; до Данціґу $106.50; до Лібави $107.00 і $5 поголовне. — З Бостону до Ню Йорку через Fall River Liner з Филаделфії зелізницею.

ESTONIA .... Feb. 7
POLONIA .... Feb. 28

Голосіться до місцевих аґентів.

АНТОЛЬОҐІЯ МИСТЕЦЬКОЇ ТВОРЧОСТИ УКРАЇНИ

Видавництво „Денниця" в Москві, Тверська 37, приступило до складання антольоґії української поезії, прози та критики за останні часи (доби передреволюційна, революційна та після-революційна). Редакція идавництва вже має у свому оспорядженню чималий матеріял, але для повноти антольоґії бракує дечого. Тому „Денниця" звертається до рідного слова з проханнем, у найблизший реченець надіслати на зазначену вгорі адресу такі дані: 1) коротенький життепис автора; 2) фотографічну картку з власноручним підписом; і 3) зрозкові свої твори (друковані, чи недруковані).

ДОЛЯРИ ДЛЯ РОДИНИ В КРАЮ

ми вам перешлемо під ґарантією і ваша родина отримає ДОЛЯРИ НА ПОСЛІДНІЙ ПОЧТІ. Не посилайте в листах бо пропадуть. Оплата за пересилку не велика. Також колектуємо гроші з краю за ґрунт і виплачуємо в долярах в Америці.

ШИФКАРТИ З КРАЮ ДО АМЕРИКИ

купуйте в нашім Бюрі. Наші офіса у Львові, Тарнополі, Станіславові і инших містах поможуть вашій родині і заопікуються. До того, ми вам ґарантуємо, що наколиб ваша родина не могла приїхати з якоїсь причини, так ви стратите на шифкарті тільки ДЕСЯТЬ ДОЛЯРІВ. Продаємо шифкарти до краю і полагоджуємо всі ґрунтові краєві справи. По інформації пишіть до:

AMERICAN UKRAINIAN BUREAU, Inc.
520 EAST 6th STREET, NEW YORK, N. Y.
(Philadelphia Office: 322 N. 8th Street)

ЗА УПРАВУ БЮРА: — АНТІН ПАШУК, през.

ПЕТРИК.

(Оповідання).

Я звидів гостя з Рідного Краю. По короткім привитанню він сів у мягке крісло. Начетішився, що з краю горя і нужди йому довелося заїхати в світ розкошів, куди не сягнула війна своїми страхіттями. Тішився і соромився сам себе, спогадавши на тих нещасливців на нашій рідній землі, де крокви догаряють де ні хати, ні дров на зиму, ні хліба, де цілий нарід милостині виглядає. Очи гостя гляділи в далеку далечінь, в його уяві пересувалась картина за картиною ще недавно пережитого, а після того на його обличчю малювались то сонішні проміні, то понурі хмари. А думки творили слова...

Послухайте, розкажу вам, як я чув від Всеч. о. сов. Л. І Сембратовича, котрий що йно недавно приїхав з Галичини й Канади, яко делеґат Гал. Укр. Черв. Хреста:

Ви в затишку читали про военні страхіття — почав він, — але не розуміли того, бо людські страждання підчас війни такі великі, що нема маляра, щоб їх змалював нема слів, якими можна би було їх виразити. Війна [illegible] ти. А найбіднійший вже на війні то чоловік. Яко одиниця він не представляє собою ніякої вартости. Зломить ся гармата, її в фабрику шлють до направи, упаде кінь, його ратують; а повалиться чоловік, то відсунуть його на бік, доки милосерні руки ним не займуться. Людське життя на війні, ось що воно варта:

Було це на самий наш Новий Рік, 14-го січня, 1915 р. Від тріскучого морозу дерево тріскало. Саме тоді тернопільський 15-ий полк піхоти стояв коло села Фасцішова на схід від Закліччина на полудне від Тарнова. Я був приділений тоді до станиці першої помочі для ранених жовнірів.

Коло 5-ої години по полудню мій дяк і служащий Петро Коляса з Острова віднайшов мене в кімнаті призначеній для хорих офіцирів і повідомив мене, що зі мною хоче бачитися вахмайстер польної жандармерії. Така вістка вразила мене немило. Я сподівався, що вахмайстер прийшов мене арештувати, бо — думав я — в дискусіях за Україну, які доводилось мені нераз зводити з німецькими офіцирами, може я чим й прогрішився. Одначе він передав мені лишень письмо від команданта полку полковника Фоґта, в якім було сказано, що жовнір Петрик зістав засудженний на смерть за трусливість, і просить о уділення йому послідної релігійної потіхи.

Я вийшов до сіней і між четирма жовнірами з наїженими блискучими багнетами побачив чоловіка більше подібного на трупа як на живого. Він без сорочки, лише плащем окутаний, трясся від зимна. Все відібрали від нього, бо був сказаний на смерть.

В сінях полишив я його поміж багнетами і удався до офіцирської кімнати. Я оповів їм, що Петрик невинно тратить життя. Мені важко на души стало, коли сказали мені, що вмерлого з гробу не вертають.

Тимчасом для мене випорожнили кімнату в якій я в послідне мав потішити Петрика. В нім заледво тліла іскра життя. В розмові перед сповідию я довідався, що війна захопила його при штандовій службі, навіть з родиною не дали йому попращатися. Походив він з Тернопільщини з одного свідомого села, мабуть з Буцнева.

Питаю я його:

— За що постигла тебе така страшна кара?

— Кажуть, що я був трусливий і не хотів йти у бій, — відповів мені Петрик. — А мені инакше лихо скоїлося було. В жовтни, 1914 р. я був з'їв зимну консерву і захорував, а коли був наступ, то я мусів лишитися на часок по заду. Мене приловили, посудили о трусливість і засудили на смерть. Я за хоробрість зістав відзначений і став капралем, а вони не вірять в мою хоробрість, ані моїм словам.

— Отче! — заговорив до мене Петрик благаючим голосом, — я піду в найстрашнійший бій, хай згину з рук ворога, нехай убє мене московська куля, тільки нехай не роблять сорому моїй родині, мому селу і мому народови.

Я уділив йому святих Тайн.

Його мертво-бліде лице, його худощаве тіло і його душевні болї, цілий його вигляд мені справляв муки. Увесь тягар Петрик звалився мов камінь на мое серце. У мене снувались ріжнородні пляни. Я порішив боронити життя того покірного українського селянина, якого взяли від рідні для оборони чужих йому інтересів. Мені страшно жалко стало Петрика.

Я удався до дивізійного штабу, який стояв тоді в дворі одного пана в селі Семехові. Мене повитав ординансовий офіцир. Я пояснив йому ціль свого приходу. Мені сказав, що военні закони є строгі і чоловіка на смерть засудженого уважається вже мертвим.

Я попросив побачення в дивізіонера, фельд-марш. поручника, барона Бельмондт фон Адлерґоста.

Встав кремезний командант, і я представився йому. Він запитав мене:

— Що можу я зробити для вас?

— Я є духовником — почав я свою просьбу. Мені прислали жовніра, якого ви засудили на смерть, хоч він нічого не винен. Він не хоче ганьби стягати на свою руку і свое село і свій нарід. Я прошу о помилування для нього.

— Вільми високо ціню я ваші заходи, — відповів мені дивізіонер, — але я три години думав, заки зважився підписати вирок. Це був один з перших сказаних на смерть. Для постраху і примірну цілому полкови я вироку скасувати не можу.

— Така кара є обосічним мечем, — сказав я. — Полк не мав щастя у своїх дотепеішних боях. Милосердіє є лучший примір, як строга кара. А для погрози вистарчить вже той Жид, якого страчено на латинський Новий Рік. Тоді показалося строгість, а тепер час на милосердіє.

— Я вже раз підписав, і один менше або більше не зробить ріжниці в армії. Вироку змінити не можу.

І хотів пращатись зі мною.

— Ні! він ще жие — я сказав.

— Так, але все пропало. Він вже так як у гробі.

— Ексцеленціє! Я прийшов сюда яко чоловік до чоловіка просити справедливости для чоловіка.

Я не тямив, що говорю. В своїй імпульсивности я забув на то, що стою перед тим, в якого руках спочиває або життя або смерть тисячів, і до якого ніхто не осмілиться заговорити словами щирого серця.

На мої слова дивізіонер розлютився. Я й для себе сподівався кари і думав, що дальше робити.

По якімсь часі він успокоївся а дальші мої слова зворушили його совість і людське чуття і він прикликав предсідателя суду, князя Шварценберґа, який сказав Петрика на смерть. Пояких двайцятьох мінутах їхньої наради, повідомили мене, що Петрика засуджено по певним доказам і вирок після военних артикулів є справедливий.

Я запримітив:

— Можливо, що жовнір не умів німецької мови і не міг оправдатися як слід.

Дивізіонер і президент суду призадумались. По хвилі сказав дивізіонер до мене:

— Ідіть, спитайте Петрика самі, що робив він від 2—4 години в ночі в хвилі наступу.

Я застав Петрика на морозі. Зі зворушення я сам почув різкий біль в середнии і мусів відійти на бік.

Коли вернувся, Петрика вже не було на тім місці. Думаючи, що його відвели вже на розстріленя, я почав нервово кричати:

— Петрик! Петрик!! Заждіть! Ще не кінець!

В недалекій хатині я побачив світло. В розпуці я пустився бігчи глубоким снігом. Я забув на утому.

Петрика застав я в хаті ще живого. Грілися. Я переслухав його.

Зі зізнаннями Петрика я вернувся до дивізіонера і почав свою оборону. Я заручив, що Петрик не винен, і коли умре, то не винно.

Їх зворушили мої слова. Мене попросили на перекуску. Я відмовився, бо життя чоловіка у мене більцу вартість мало як перекуска.

До кімнати увійшов авдітор, якого покликали.

Авдітор (війсковий фаховий судія) підчас війни авансував після числа засуджених ним на смерть жовнірів, тому не треба було аж великої провини, щоби бути сказаним на смерть.

Мене покликали і повідомили, що Петрик не заслугує на помилування, бо він навіть не є одиноким сином в своїх родичів.

В тій хвилі я пригадав собі, що по дорозі вахмайстер сказав мені, що сам полковник тішився би, як би Петрик був помилуваний. І я обізвався:

— Ексцеленціє!, за помилування Петрика вам цілий полк буде вдячний з офіцирським корпусом і самим полковником

— Що ви сказали? — остро запитав мене дивізіонер.

Я повторив свої слова.

Дивізіонер відійшов і покликав до телефону полковника. По якімсь часі повернув. Його обличчя віщувало, що мої заходи увінчаються успіхом.

Вкінци він повільно заговорив до мене:

— Отче, ви вратували життя.

Я не тямився з радости. А лице авдітора тілько ще гірше видовжилось.

Було вже по одинайцятій в ночі.

Почали вимазувати засуд і писати причини помилуваня.

Кару смерти замінено на сім літ вязниці. Дивізіонер підписав улаcкавлення.

По більше як пять годинах торговання о людське життя дивізіонер поручив мені, щоб я самий подав тую звістку Петрикови.

Увели Петрика.

— Петрик! — сказав я ексцеленція пан дивізіонер дарував тобі життя!

На пів мертвий Петрик повалився мені до ніг.

Я зрозумів, що Петрик дасть долю свому серцю і пошкодить собі. Я строго заговорив до нього.

— Чи ти баба?! При війску ні сліз, ні падання до ніг!

Петрик опамятався і зрозумів о що ходить. Він зірвався на ноги і випрямувався мов струна.

Дивізіонер вийшов з темного кута і промовив:

— Ви, отче, добрий воїн Христовий, а Петрик вояк цісарський. Скажіть еще йому, що коли він добре буде справлятись, то я подарую йому кару і признам йому його степень і відзнаки.

Я переповів то Петрикови.

Його очи говорили про страшну душевну боротьбу, про завелику радість. Він забув на болі, забув на зимно. Він віджив, в нім дух. Він вернувся до полку...

* *

До другої години по опівночі ждали мене в моїй кімнаті з великою нетерпеливістю. Не за Петрика вони боялися, бо не мали надії на його уласкавлення; боялись за мене.

* *

В кілька місяців пізнійше на Угорщині до моеї кімнати увійшов якийсь вояк, а його очи сіяли радісно. Він спитав:

— Чи не пізнаете мене, дорогий отче?

Я приглядався, але не пізнав. Мущина він був крепкий, товстий і здоровий.

— Я-ж Петрик. Чи тямите мене?

Як вірні други ми привитались. Петрик опбвів мені, що під час одної битви він вратував свойому майорови життя, витягаючи його з під московських куль.

Я предложив його справу перед команду. Йому подарували кару.

Мене відтак перенесли яко духовника до иньшого цпиталю на півночі. Я про Петрика нічого не чув.

* *

Першого падолиста 1918 р., того великого історичного дня, коли то Українці розброіли австрійську залогу Львова і на міськім ратуші по більше як пів тисячі літ неволі замаячів український синьо-жовтий прапор, я навідався до своїх хлопців в касарні на Замарстинівській вулиці, де стаціонував український тернопільський полк піхоти. Жовніри зброілись. Закипіло українське життя. Воля!...

В хвилі мого входу до кімнати я почув крик:

— Гей, хлопці сюда! Знаете, хто це є? То о. Сембратович, бувший духовник „петнастки", котрий вратував мені життя.

І простими словами переповів їм цілу історію.

Я зміркував, що Петрик, котрий вже був капралем, вів перед між жовнірами.

В мені заграла українська кров. Я промовив: — На славу вашу і нашої неньки України щасти вам, Боже, славні молодці, добути те, що Бог вам велів. Бороніть Львова, а вам Бог поможе!

— Нехай жие Україна! — загреміли сотки здорових хлопських грудей. І Львів повеселішав...

* *

Чи Петрик жие ще, не знаю. — закінчив о. сов. Л. Сембратович своє оповідання. — Многі славяться тим, що много побивали, а я горджуся тим, що одному Українцеви я яко Українець вратував життя.

Р.

ВИСИЛКА ГРОШЕЙ

Долярами або по курсі до всіх частий світа, скоро і дешево, почтою або телеграфічно.

ПРОДАЖА ШИФКАРТ

До і з краю на всі лінії по цінах компанічних. Виробляємо паспорти і афідевіти.

СПРАВИ КРАЄВІ

Нотаріяльні полагоджуємо скоро і успішно.

Згаджуемо всякі правні документи.

ЧОТИРИ ПРОЦЕНТ

Платимо від ощадностий. Провадимо чекові конта. Маємо касові скринки до винайму.

Голоситься особисто або листовно в рідній мові до:

STANDARD BANK
AVE. B. COR. 11th ST. NEW YORK

ХУСТКИ!

Маємо на складі великий вибір хусток, літних і зимових, ціна після нумера. 61—

- № 100 Плюшова хустка з френзлями і вишиваною цвіткою в кількох кольорах, розмір 36x36 цалів, ціна $9.00
- № 101 Шовкова літна хустина, без френзлів, розмір 32x32 цалів, в цвітах, ціна $2.50
- № 102 Така сама як № 101, але з френзлями, ціна $3.50
- № 103 Зимова хустина, вовняна, чорна або біла, розмір 46x46 цалів, ціна $3.50
- № 104 Зимова хустка до завивання, розмір 2x2 ярди, чорна, ціна $5.50
- № 105 Шалі гарасові літні, 20 цалів широкі а 2 ярди довгі, білі, чорні, сині або ружеві, дуже гарна робота, ціна $3.50
- № 106 Шалі зимові, чорні або білі, розмір 21x60 цалів, в добрім гатунку, ціна $3.00

Замовлення враз з грішми посилайте на адресу:

EUROPEAN BAZAR,
168 E. 4th Street, New York, N. Y.

ШВЕДСЬКО АМЕРИКАНСЬКА ЛІНІЯ

Скора пасажирська обслуга з Ню Йорк до Гамбурга і Гданська. Кораблі просто через Готенбург (Швеція) до Гданська. Ціла дорога водою—зміна кораблів в дорозі.

S.S. DROTTNINGHOLM
10. лютого, 10. марта, 14. цвітня

S. S. STOCKHOLM
31. марта, 5. мая

Ціни 3. кляси: до Гамбурга $103.50; Данціга і Піллав $106.50; Лібави і Мемел $107.

Подорож тріває 12 днів. Пасажири 3. кляси ідуть в каютах на 2 або 4 осіб.—Непотрібно шведського віза. В справі шифкарт і пашпортів голоситься до місцевих агентів.

New York Office: 24 State Str.
Chicago Office: 70 E. Jackson Str.

REG. U.S. PAT. OFF.
BOSAK'S HORKÉ VÍNO
"Nature's Tonic"

ДЛЯ РОДИНИ ДОМАШНЕ ЛІКАРСТВО

ВАШ ЖОЛУДОК ЧУЄТЬСЯ ТЯЖКИМ

Ви маєте познаки нестравности — гази в жолудку — незносимі болі — не єсьте з апетитом ані одного їдження — тупі болі голови. БОСАКОВЕ ГІРКЕ ВИНО поможе Вам — воно помогло тисячам, ВІД 1894.

У Вашого склепара

BOSAK MANUFACTURING CO.
Scranton, Pa.
Copyright, 1921

ВИЙШЛА З ДРУКУ
„ВЕРХОВИНА"
сольова пісня з акомпаніментом фортепяна.
Уложив і видав МИХ. ЗАЗУЛЯК.
ЦІНА 50 ЦЕНТІВ.
Замовлення слати на адресу:
"SVOBODA",
83 Grand Street, Jersey City, N. J.

GALICIANS' PLEA STILL UNHEARD

Polish Occupancy Is Resisted With Complaints Made to the League of Nations

PEACE HINGES ON ISSUE

By W. H. Millgate.

(Staff Correspondent The Detroit News.)

LONDON, Jan. 6.—What is happenin in Eastern Galicia, another of the playgronnds of the Supreme Council of the Allies? And when will the justice for which the war was fought, be meted out by that self-same autocratic Supreme Council—now known as the Council of Ambassadors—to this little nation sa that its nationals may enjoy the privileges of self-determination?

It is an unhappy state that the country is in at the moment, and the sooner the powers that be take some definite steps to end the ambiguities of the present situation, the better. It is not a land flowing with milk and honey.

The Poles are in possession. They were put in temporarily in 1919 by the Supreme Council, and they are still there. Nor are they showing any inclination to quit. They do not mean to if they can help it, so any suggesiton that all is not well in Eastern Galicia is immediately repudited from that source. Why? The eternal European factor which is dominating all other considerations in the problem of reconctruction: Grab, strafe, annex. One read a brief reference in the nawspapers the other day to the trial of 39 Communists accused of conspiracy against the Polish State had begun at Lemberg, the capital of Eastern Galicia.

Now, What About It?

Ignoring entirely anything that communism implies, what of the Poles in Eastern Galicia? This question has got to be settled. The peace of Central Europe demands it, and in the solving of it there is bound up the ineffaceable problem of the self-determination of that State to which America stands committed.

Eastern Galicia is a province situated to the northeast of the Carpathians, lying between Galicia and Bukovina, abutting on the east to Ukrainia or the borderland of Russia. Its capital, Lemberg, and its fortress, Peremyshl, will both be remembered as figuring prominently in the news during the war.

It has a population of approximately 6,000,000, and according to the handbook prepared by the historical section of the British Foreign Office, 50 per cent are said to be of Russian origin and 39 per cent Polish-speaking inhabitants. On the other hand, it has been contended that 75 per cent are Ukrainian and the remainder Poles. Events wold seem to demonstrate that the latter figure is possibly the more accurate of the two. At the close of the war the people of Eastern Galicia established a democratic republic and resisted by force the annexation efforts made by the Poles. If this signifies anything, it is certain that the last thing the population desires is Polish domination.

Tips to Poles.

Then came the threatened Soviet invasion, and on June 25, 1919, the Supreme Council authorized the Polish army to occupy the country temporarily for the purpose of defense. At the same time the Allies definitely undertook to see what the political status of the newly-declared republic sould ultimately be in accordances with the wishes of the populace.

What happened? Little more than three months later the peace of St. Germain was indorsed and the Supreme Council took over from Austria all the sovereign rights of Eastern Galicia. After the lapse of a further three months—in December, 1919—the Curzon Poland frontier line was drawn, and to this day the supreme right of control of the whole of that area is vested in the Supreme Council.

The tictics which the Poles are adopting in respect of the southern section of Lithuania, including the area of Vilna, are precisely the same as they are putting in operation here. They hold that Eastern Galicia forms an integral part of Poland, and has done since the Fourteenth Century; but whatever argument they line up in this regard, it does not alter the moral situation at all.

At the same time, the Poles urge that they were invited to take over the administration of the district after the Allied Commission had reported that the self-oppointed Ukrainian Government had indulged in "an orgy of murder, pillage and terror against the Poles and Jews," and that since that time they have worked untold wonders in the reconstruction of the country.

The Polish Statistics.

The Polish legation in London has put out a whole lot of figures to impress the public. It has increased the number of Ukrainian schools from 2,420 in 1914 to 2,551 at the beginnin of last year, and during the year 718 Ukrainian students have regularly attended the Polish Universities. But the outstanding fact remains that it was the Russian menace which first obtained for Poland through the medium of the AAlies, the right of access to Eastern Galicia, and on argument they can adduce will overcome that. In the same way they got into Lithuania, and by the same reasoning they are sitting tight.

It has been asserted that there are 15,000 intellectual Ukrainians in jail and remaining there, untried, which is described as a gross exaggeration by the Polish legation, whise members say only 1,412 persons have been interned.

Where there is some there is fire.

Anyway, it can he taken for granted that the League of Nations is pretty familiar with what is transpiring, and it is sifinificant that that body has, in consequence of conditions prevailing, appealed no less than three times to the Council of Ambassadors to intervene and indorse the settlement on the lines originally promised. The three occasions were in February and September, 1921, and September 1922.

So there are good many grounds for believing that justice and equity is yet to be meted out to the Ukrainians in Eastern Galicia.

Should Be Decided.

From whatever angle the position is viewed, it is high time definite steps were taken to decide the autonomy, or otherwise, of the country. The longer it is delayed, the more difficult will solution of the problem be, but in reality it offers no problem.

It will readily be understood and conceded that the Poles are not remaining inactive to secure consolidation of underlying ambitions. They are out to popularize Polish desires, to convince the world by all the means in their power that Ukrainians are really only a slight factor in eastern Galicia, that it is peopled by Poles who wish for nothing more or better than Polish regime. Every inducement is being offered to the Poles in distant climes to come and settle right down in the shade of the Carpathians. And the Ukrainians are powerless to combat the move.

Figures are prodigious liars, sometimes wrapped up in the mantle of presumed truths, and statisticians are prone to fall back on them to clinch an argument. But it doesn't work always. Figures don't possess souls, nor can they reflect the soul of a people — particularly if it be recalled that the same people a few months ago resisted, by force, conditions now being imposed on thew and agreed, as a temporary expedient and on promise of eventual liberation, to submit to the entry of the Polish armies.

Hence the argument of the Poles can not be construed to hold water. It is:

"The truth is that Eastern Galicia is so mixed in its composition that it can not be well separated froms its Westrn part."

Many Pleas In Vain.

They don't intend it to be, not if they can help it. So far as lies in their power, the Ukrainians are repeatedly appealing for the appointment of an Inter-Allied commission to control and supervise the evacuation of the Polish troops; the recognition of Eastern Galicia as an independent neutral republic in which the various nationals shall have equal rights; and a kuaranty of independence from the League of Nations.

But the League has not succeeded in inducing the Council of Ambassadors to take any steps to carry out the undertaking.

At the first Paris Peace Conference, in May, 1919, the representatives of America were especially insistent in the edmand that the right of self-determination should be accorded Eastern Galicia. The rights of small nations the United States has ever since maintained should be recognized, and the Ukrainians are hopeful that in the near future America will take up the fight on their behalf from the point weher they left it and be the means of inforcing the application of the principle and promise they have endeavored, ineffectually so far, to get recognized.

ЯЗИК І НЕЩАСНІ СЛУЧАЇ.

Незнанне читати і неможливість розуміти по англійськи часто переплачують імігранти своїм життєм. У своїм послідним відчиті директор металевопромислового бюра в Злучених Державах Г. Маннінг, говорить, що число нещасних случаїв між українськими імігрантами значно більше, як між иншими націями. Діє ся се тому, що українські імігранти не уміють читати по англійськи вивішених осторог, не розуміють розпоряджень компаній і формана і тому є жертвою більшого числа небезпек.

Наша школа дає кождому можність научитися англійської мови у себе дома в протягу трьох місяців і в той спосіб забезпечитися проти нещасних случаїв. Прібну лекцію і подробиці висилаєся по одержанню 10 центів грішми або марками, можна також канадійськими. Адресувати:

FIRST AMERICAN PREPARATORY SCHOOL,
Dept. 46. 525 W. 47th St., New York.
72,73,75

МЕДИЧНА ЛЯБОРАТОРІЯ СВЯТОГО ОТЦА МИХАЇЛА

ЯК ВИ ХОРІ НА ЯКУСЬ ХРОНІЧНУ АБО ДРУГУ ХОРОБУ І ХОЧЕТЕ МАТИ СКОРУ І ПЕВНУ ПОМІЧ — РАДИМО ЗАРАЗ ЗВЕРНУТИСЬ ДО НАШОЇ МЕДИЧНОЇ ЛЯБОРАТОРІЇ. ПИШІТЬ І ПРИШЛІТЬ ГРОШІ МОНІ-ОРДЕРОМ, А МИ СЕЙЧАС ВИШЛЕМО ВАМ ҐАРАНТОВАНІ ЛІКИ, КОТРІ ВАМ ЗАРАЗ ПОМОЖУТЬ.

Молодість Бальзам	$5.00
Бальзам на подвиганне в середині	3.00
Бальзам на безсонність	2.00
Кроплі на корчі в жолудку	2.00
Пігулки на конвульсії	5.00
Кроплі до очий від запалення	2.00
Лік на Солітер	5.00
Порошок до усування волося з лиця і тіла	1.00
Волосоріст до поросту довгого волося	2.00
Вусоріст до поросту довгих вусів	1.00
Пілюли від ревматизму і простуди	3.00
Масть до натирання від ревматизму	2.00
Жолудковий бальзам від катару жолудка	2.00
Пігулки до очищення жолудка	1.00
Фарба на сиве волосе (на всі кольори)	3.00
Масть на прищі, корости і лишаї	2.00
Геркулес, до скріплення сил і апетиту	2.00
Лік від гемороїдів	2.00
Масть до катру в носі	1.00
Кроплі до болю зубів	1.00
Крім і мило до гарного лиця	1.25
Успокоюючий бальзам на нерви	2.00
Лік від простуди і інфлюенци	3.00
Бальзам до очищення зіпсутої крови	3.00
Пігулки від болю голови	2.00
Порошок на пітніючі ноги	1.00
Лік проти болю в горлі	2.00

Крім всіх тих ліків, що тут подаємо, маємо всякі другі ліки проти всіх хронічних і задавлених хоріб. За всі ліки даємо повну нашу ґваранцію. Пишіть по катальоґ.

Як ви хорі на яку небудь слабість, пишіть нам сейчас, а ми вам поможемо. Листи і моней ордери на гроші належить адресувати до:

ST. MICHAEL MEDICINE COMPANY,
DEPT. SW., CARLSTADT, N. J.

ПАНОВЕ СЕКРЕТАРІ І УРЯДНИКИ ТОВАРИСТВ І БРАТСТВ!

ВАМ ВІДОМО, ЩО НАША ФІРМА ВИРОБЛЯЄ ВСЯКІ РІЧИ БЕЗ ЯКИХ ВАШІ БРАТСТВА ЧИ ТОВАРИСТВА НЕ МОЖУТЬ ОБІЙТИСЬ.

КОЛИ ВАШЕ БРАТСТВО ЧИ ТОВАРИСТВО ПОТРЕБУЄ НАРОДНОГО АБО АМЕРИКАНСЬКОГО ПРАПОРА, ЦЕРКОВНИХ ХОРУГОВ, ЛЕНТ, ВІДЗНАК, ШАПОК АБО ИНШИХ РІЧИЙ, ТО ЗВЕРНІТЬСЯ ДО НАС З ЗАМОВЛЕННЄМ.

МИ є САМІ ФАБРИКАНТАМИ І ТОМУ У НАС ДІСТАНЕТЕ ДОБРУ РОБОТУ, А МАТЕРІЯЛ ЛІПШИЙ І В ДЕШЕВШІЙ ЦІНІ ЯК ДЕИНДЕ.

ЦІНИ НАШИХ ПРАПОРІВ:

АМЕРИКАНСЬКИЙ ПРАПОР

2x3 стіп	3x5 стіп	4x6 стіп	5x7 стіп
$2.50	$4.00	$5.00	$7.00

УКРАЇНСЬКИЙ ПРАПОР З ГЕРБОМ НА ОБІ СТОРОНИ

2x3 стіп	3x5 стіп	4x6 стіп	5x7 стіп
$3.25	$6.00	$7.00	$10.00

Кожде Товариство чи Братство потребує все до публичних виступів, як паради, пікніки і прогульки, виступити з своїми прапорами, відзнаками і лентами та в шапках. — Просимо щиро всіх Українців удаватись до нас з повним довірєм, бо ми ручимо за тревалість і красу замовлених у нас річий. Ми уділимо Вам всяких інформацій і вишлемо Вам сейчас наш катальоґ з взірцями і подамо Вам докладну ціну. Не відкладайте але пишіть на адресу:

EAGLE REGALIA COMPANY
115 Nassau St., New York, N. Y.

АМЕРИКАНСЬКІ ВИДАННЯ:

Календар Українського Н. Союза - 50 цнт.

КРАЄВІ ВИДАННЯ:

Календар „Будяка" - - - - 25 цнт.

Замовлення висилайте враз з грішми на адресу:
"SVOBODA", 83 Grand St., JERSEY CITY, N. J.

КІЛЬКО ЗЛОЖИЛИ ПООДИНОКІ ОСОБИ НА ФОНД НЕГАЙНОЇ ДОПОМОГИ РІДНОМУ КРАЄВИ.

Ч. 484 (Третий виказ).

30) Минiаполис, Мінн., збірку переслав п. Н. Ґрубрин 15.00
Зложили: Іван Коцюба 10.00; Константин Риклій 5.00.

31) Гарфілд, Н. Дж., збірку на забаві переслав п. М. Ставчанський 10.50
Зложили: по 1.00: Теодор Бабюк, Михайло Никіфорчин, Ів. Джуранюк, Василь Библюк, Ів. Гонтарюк, Василина Мафтей; по 2.00: Мафтей Ставчанський, М. Лукань; Петро Накіфорчин 50 ц.

32) Детройт, Миш., від Комітету Фонду Негайної Допомоги переслав збірку п. Петро Натунка 340.00
Зложили: Тов. Січ 100.00; Василь Коваль 50.00; Стефан Пиріжок 40.00; Тов. Провидіння і Тов. св. Івана Хрестителя по 25.00; Никола Стефаньо 20.00; Олекса Пашко, Тов. Боян і Іван Кіянк по 10.00; Юрій Голубецький, Тома Половий, Стефан Гаво, Іван Русюк, Р. С. і Розалія Крокіс по 5.00; дрібними датками 20.00.

33) Гемтремк, Миш., Іван Лихий 10.00

34) Вунсакет, Р. Ай., від Комітету Фонду Негайної Допомоги переслав п. М. Скибінський 123.50
На ту як і попередно оголошену вже квоту зложили: Тов. Запорожська Січ, відділ 206 100.00; Яким Щаравара 8.00; Марія Барилюк, Василь Корніцький, Михайло Щеньгор, Ів. Камфоцік, Кароль Кузів, Онуфрій Чубай, Онуфрій Сусла, Михайло Буката і Андрій Швець по 5.00; Михайло Яцишин і Томко Лаба по 3.00; по 2.00: Йосиф Чагарин, Григорій Стасишин, М. Седляр, Я. Томишин, И. Бардачевський, О. Литвинець, Ів. Строцький, Ігнатий Гливка, Йосиф Кава; по 1.00: Д. Помацишин, М. Матковський, І. Пуріч, І. Назарик, М. Овесьний, М. Слободзян, Кирило Питель, Марія Древняк, Іван Кучер, Григорий Шевчук, В. Януш, К. Яноцак; по 50 цнт.: К. Пятковский, И. Шуманський, О. Польний; Т. Павлюк 25 цнт.; дрібними датками 2.10.

35) Кент, Па., від Бр. св. Петра і Павла, від. 37 Нар. Помочи, переслав п. Т. Федорук.... 40.00

36) Ню Йорк Сіти, від Ліги Горожан і Ветеранів, переслав п. Ф. Матлай 46.50
Зложили: М. Гурин 10.00; Ф. Конюх 5.00; Стефан Бодзян 3.00; Анна Гайдай і Юлія Муращук по 2.00; по 1.00: Прихильний Українець, Петро Бойко, Іван Семак, Петро Богданович, Ілько Сенчій, Федько Тараль, Данило Яворський, Онуфрій Василишин, Іван Тарад, Павло Стасюк; по 50 цнт.: Стефан Шевчук, Іван Карапура; меньшими датками 13.50.

37) Обурн, Н. Й., збірку переслав о. Д. Кульматицький..... 375.00
Зложили: о. Д. Кульматицький і Іван Гуменецький по 25; Йосиф Бешлей, Іван Мардзінський, Стефан Гульчанський і Тимко Хованець по 10.00; Петро Кащак, Михайло Кобіта, Дамян Намісняк, Лука Качор, Тимко Маниарчик, Юрко Якаба, Григорий Орищин, Семен Дудич, Йосиф Савайда, Іван Гульчанський, Василь Борачок, Адам Стайзер, Дмитро Федичканич, Йосиф Пилипчак, Теодор Ждан, Іван Щербій, Микола Лемко, Григорий Гудз, Лесько Муринка, Михайло Мостовий, Олекса Хованець, Андрій Біляк, Микола Таньчак, Василь Намісняк, Ева Степь, Петро Миронський, Марко Дейнека, Іван Віцентий, Агафія Березюк, Іван Коковський, Теодор Олійник, Онуфр. Дейнека, Іван Дашівський, Еміліян Саварин, Роман Мозола, М. Курій, Теодор Дякуньчак, Іван Намісняк (мол.), Микола Хомин, Марія Іванца, Теод. Кльоб, Михайло Лапай, Василь Єднак, Василь Нусь, Микола Савран, Григорий Каганяк, Василь Халапич і Григорий Писарчик по 5.00; по 3.00: Ілія Цибуляк, Марія Тарбай, Марія Мазур; по 2.00: Михайло Чулий, Іван Станчак, Василь Кльоб, Іван Зановяк, Дмитро Радьо, Марія Намісняк, Трофим Старик, Теодор Дуньчак, Тимко Тушатинський, Михайло Назарук, Василь Крупа, Микола Фецич, Юрко Намісняк; по 1.00: Панько Фалат, Семен Коваль, Григорий Олекса, Петро Намісняк, Параска Дудич, Захарій Куропка, Стефан Михайлечко, Варвара Окіпна, Йосиф Цінкевич, Олекса Олійник.

38. Плендом, Н. Й. Михайло Гузар 5.00

39) Честер, Па., від II-ої Сотні Січової Організації переслав п. Григорий Перчак 25.00

40) Вестбурі, Н. Й., збірку переслав п. М. Скаськів 5.50
Зложили: Микола Бончук 5; Федь Яцишин 50 цнт.

41) Шамокін, Па., збірку переслав п. Алекс. Дроздяк...... 30.00
Зложили: о. М. Кузів 10.00; М. Колодій і О. Шаршонь по 5.00; по 1.00: С. Хорощак, Я. Хорощак, С. Випловський, Т. Воргач, Д. Кулинда, Г. Глова, М. Сметана, А. Малиняк, А. Дроздяк, М. Лесик.

42) Ірі, Па., збірку переслав п. Гаврилів 53.00
Зложили: Н. Вітковський, М. Пеленський, В. Гаврилів, Гр. Бегера, В. Юрчан, Н. Свідерський, Василь Томс, І. Пеленський, Н. Гаврилів і Д. Свідерський по 5.00; до 1.00: А. Макаровський, Гр. Маркевич і С. Мельник.

43) Кребтрі, Па., Ст. Філець 5.00

44) Шенандоа, Па., від Максима Курили, переслав п. П. Оншик 5.00

45) Едемс, Масс., Гавр. Курчій 5.00

46) Винані, Н. Дж., від бр. св. Івана Хрестителя, від. 43 Провидіння, переслав п. Михайло Савка 15.00

47) Ню Йорк Сити, Н. Н.... 5.00

48) Фріголд, Н. Дж. А. Денис 5.00

49) Рачестер, Н. Й., збірку з віча переслав п. К. Шевчук.... 105.40
Зложили: Сестр. Рожд. Пресв. Богородиці, від. 36 У. Н. Союза 10.00; Я. Дмитрів, М. Біна шевський, о. Середа, А. Василишин, В. Пукіш, К. Шевчук і Г. Бондар по 5.00; по 2.00: Зофія Черпець, М. Микитинський, М. Сольдат, Т. Коломиєць, Ілія Бардашевський, І. Олійник, Н. Попович, І. Теребушка, М. Рудий, П. Кежицький, І. Пастущин, С. Федоришин, Д. Духнич, Никола Мазурик, Дмитро Антонів; по 1.00: Михаіл Юрків, Дм. Братусь, Никола Морашко, Дм. Мацьковський, Стефан Свирида, Юлія Лоняк, Василь Луцишин, Никола Перчак, Никола Мельник, Василь Біник, Андр. Ляпюк, Михайло Петрів, Никола Урус, Панько Дзундза, Василь Гранковський, Андрій Іванів, Гр. Андрусів, Іван Головка, Петро Гринів, Іван Качала, Теод. Дзюрів, Іван Дорофей, Матвій Паюта, Василь Гричук, Стефан Приходa, Петро Новак, Іван Тиребушка, Григорий Булавинець, Теодор Гаврись, Василь Скробач, Катерина Музичка, Дмитро Сьома, Никола Манич, Вас. Понстайко, Сенько Кучмій, Ілія Чорненький, Павло Гранковський, Іван Лисий, Василь Вовк, Настя Шупак, Френк Грабовський, Н. Н., Н. Н., Іван Сорохтей, Мих. Антонів, Теодор Червоний, Юлія Пічак, І. Дмитрук, О. Мачинський; по 50 цнт.: Марія Чернець, Н. Н., Теодор Кучмій, Никола Дорофей, Юрко Галущка, Іван Булавинець; по 25 цнт.: Петро Клипців, Ант. Луцишин.

50) Савт Філядельфія, Па., від Комітету Негайної Допомоги на Савт Філядельфія 116.00
Зложили: Василь Курбінка 10.00; Іван Сорока і Юлія Грицей по 5.00; Никита Вигодованець 5.50; Василь Михальчик 3.00; Лука Буричка 3.25; Мих. Топойло 2.25; по 2.00: Ольга Грицей, Михайло Тереняк, Михайло Бішко, Іван Сорока, Ів. Жмутин; по 1.00: Василь Матковський, Михайло Ставничий, Василь Дьорка, Михайло Сомпора, Йосиф Височанський, Гр. Лесюк, Стефан Задорожний, Кирило Дацьків, Стефан Сомпора, С. Дьорка, Марко Куничка, Михайло Дьорка, Стефан Хромляк, Василь Скольський, Андрій Будай, Юрко Гоцинець, Василь Мушинка, Михайло Сарятон, Василь Андрийшин, Йосиф Кравс, Юлія Височанська, Андрій Будай, Василь Будай, Іван Палько, Михайло Барна, Олена Скольська, Ілько Коростовський, Пилип Гасьович, Марія Грабович, Михайло Костів, Кирило Дацьків, Іван Лихмак, Олекса Бекешнець, Микита Оконяк, Юрко Шкодин, Юрко Лупацій, Теодор Фуртяк, Іван Сорока, Михайло Вітів, Гаврило Скольський; по 50 цнт.: Н. Адди, Петро Мушинка, Василь Чередарчук, Марія Сидорович, Матій Косик, Федор Будай, Лука Бирянич, Іван Гоцинець, Теодор Магійович, Михайло Будай, Вас. Курцеба, Яким Шкрибінець, Панько Карпяк; по 25 цнт.: Антін Паламарчук, Йосиф Ільницький, Михайло Джубеля.

На місячнім засіданю бр. св. Георгія, від. 233 У. Н. Союза зложено: Стефан Муха 5.00; Ів. Малина 2.00; Татіяна Лешак 5.00; по 1.00: Никола Скрипник, Антін Тоганчин, Сенько Струняк, Михайло Костів, Григорій Комуніцький, Іван Федор, Николай Захарко, Яцко Кучірка, Николай Білінський, Алексій Шегда, Іван Сорока, Кирило Кацьків; Олекса Онуфрейчук 50 цнт.

51) Нюарк, Н. Дж., Петро Сороколіт 2.00

(Дальше буде).

ВАЖНЕ ДЛЯ ГРАЮЧИХ АМАТОРСЬКІ ПРЕДСТАВЛЕННЯ

Українські народні строї і всякого рода инші костюми випожичаю по дуже низьких цінах. По близші інформації пишіть на адресу:

MRS. K. STETZ,
216 Washington St., Jersey City, N. J.
Telephone: Montgomery 2213.

БЕЗ ПРОЛИТТЯ ХОТЬБИ ОДНОЇ СЛЕЗИ.

Дня 27. грудня 1922 року, по цілім цивілізованім світі обходжено столітню річницю уродин Людвика Пастюр. Його знає кождий з його славного лічення ветеклизни і світ лічничий не перестане ніколи подивляти того ґенія, котрий переконав кождого вченого, що хороби мають свої „ґенеальоґічні дерева" як всі смертельники. Славні суть слова надгробної промови п. Дуклакс: „Пастюр звитяжив світ, а його слава не була окуплена коштом хотяйби одною слезою". Праця і винаходи мусять бути мірені числом зменьшення терпінь і захороною людського життя. З сего пункту погляду Трінера Гірке Вино є великим лікарством. Запобігло і запобігає тисячам терплячих і тисячам що рік, а його 33 літний успіх приносить щораз більше популярности. „Мусять признати, що Трінера Гірке Вино доказує чуда", пише п. Антін Сінделяр з Ord, Neb., 16. грудня 1922 року. Ваш аптікар або доставця лікарств має на складі враз з иншими доскопалими лічничими середниками Трінера, так як Трінера Лінімент, Трінера Лагодитель Кашлю і т. д.

ПЕРША УКРАЇНСЬКА АГЕНЦІЯ В ЙОНКЕРС, Н. Й.

Українці! Коли хочете купити шифкарту, дім, лоту, фарму або набути ріжного рода асекурацію, прошу голоситися особисто або листовно до.

CONSTANTINE CHOLY,
Room 221, Proctors Bldg., Tel. 7213
YONKERS, N. Y.

Офіс отворений до години 8. вечером. Вівторок і пятниця до год. 5. вечером.

В КОЖДІЙ УКРАЇНСЬКІЙ ХАТІ ПОВИННА НАХОДИТИСЬ ЧАСОПИСЬ „СВОБОДА".

ДРІБНІ ОГОЛОШЕННЯ

НА ПРОДАЖ ресторант і делікатесен штор, разом з помешканнем з 7 кімнат і гарач на три автомобілі, ліс на 5 літ, інтерес дуже добрий, продається по причині непорозумінь між спільниками. Голоситься до адміністр. „Свободи", 83 Grand Street, Jersey City, N. J. 13-17

ЕКСТРА! 4 фотоґрафії чудової краси артисток вишлемо кождому а також катальоґ подивляючих новостий і винаходів хто надішле нам 10 ц. марками на кошта пересилки і опаковане. Пишіть сейчас на адресу: Practical Sales Co., 1219 N. Irving Ave., Desk 17, Chicago, Ill.

ШКОЛА АКУШЕРІЇ.

Учіть ся АКУШЕРІЇ в нашій школі або в своїй хаті під нашою дирекцією; старанна, цікновита і скора наука; приймаєсь кождого часу. По укінченю видаємо ДИПЛЬОМ. АДРЕСУВАТИ: International School of Midwifery, Inc., Dr. S. Deutsch, Pres., 229 E. 14th St., New York City. Телефон: Stuyvesant 833.

DR. M. SMITH

16 EAST 7th STREET, NEW YORK
Tel. Orchard 6072
коло Церкви св. Юрія
Говорить по українськи.
Лічить успішно недуги мущин, женщин і дітий.
Наймодернійші електричні апарати.

УКРАЇНСЬКИЙ ЛІКАР
DR. S. M. KAUFMAN

спеціяліст хронічних і инших внутрішних недуг, акушер.
Години офісові від 1. до 8.30 веч.
114 E. 7th Street, New York
НОВИЙ ОФІС В ASTORIA, L. I.
Год. офісові від 9.30 до 12. в пол.
488—6th Ave., Astoria, L. I.
Telephone: Astoria 2572

DR. G. BUKKI

58 EAST 93rd STREET,
NEW YORK CITY
УКРАЇНСЬКИЙ ЛІКАР.
Лічить хорих, мущини як і женщини. Справляє неправильність носа, уха і лиця, усуває зморщки і т. и.
Від 9. рано до 7. вечером. В неділі і свята до 4-ої.
КНИЖОЧКА ДАРОМ.

ДР. Б. ГОГЕНБЕРҐ

спеціяліст зі старого краю. Лічить недуги мущин і женщин, як внутрішні так і зовнішні. Переводить всякі операції. Дає недужим безплатну пораду.

DR. B. HOHENBERG
304—2nd AVENUE,
межи 17-ою а 18-ою улицею
NEW YORK, N. Y.
Години офісові щоденно від 8-ої рано до 8-ої вечер.
Телефон 4436 Lexington

СПЕЦІЯЛІСТ ХРОНІЧНИХ НЕДУГ
МУЩИН І ЖЕНЩИН
як легких, жолудка, нирок, печінки, кишок і шкірних недуг, висилення нервів, ревматизм, острі нервові і хрящеві недуги.
Порада даром.

Dr. ZINS

110 E. 16 St., NEW YORK
Межи 4th Ave. a Irving Place.
Години від 9. рано до 8. вечер.
В неділі від 9. рано до 4. попол.

Читайте українські книжки і газети, бо часте читане веде до просьвіти, а просьвіта — се сила. — Пишіть по цінник книжок
"SVOBODA",
83 Grand Street, Jersey City, N. J.

ГРАМОФОНИ КОЛЮМБІЇ І НАЙНОВІЙШІ РЕКОРДИ

- E 7457. **Віють вітри.** Д. Медовий, тен. **Думи мої:** Д. Медовий, тенор.
- E 7522. **Тече річка і чоботи.** Д. Медовий, тенор. **Васильки мої.** Д. Медовий, тен.
- E 7562. **Такий мамо мельник.** Д. Медовий, тенор. **Гуде вітер.** Д. Медовий, тенор.
- E 7609. **Збір Українських пісень.** Часть 1. Токаренко, дует. **Збір Українських пісень.** Часть 2. Токаренко, дует.
- E 7750. **Жидівка Вихрестка.** Д. Медовий, тенор. **Новобранці.** Д. Медовий, тен.
- E 7751. **Українські потпурі.** Часть 1. Колюмбія Укр. Орхестра. **Українські потпурі.** Часть 2. Колюмбія Укр. Орхестра.

На жадання висилаємо катальоґ даром. Адресувати:

A. LORCZAK
291 GRAND ST., JERSEY CITY, N. J.

ПЕТРО ЯРЕМА
РУСЬКИЙ ПОГРЕБНИК

ВИНАЙМАЄ КЕРИЧІ НА ВЕСІЛЯ, ХРЕСТИНИ І ВСЯКІ ДРУГІ ЗАБАВИ.
129 E. 7th St., New York City
Telephone: Orchard 2568.